

U S T A W A

z dnia 2017 r.

o dystrybucji ubezpieczeń^{1), 2)}

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady wykonywania działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz dystrybucji reasekuracji.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o państwach członkowskich Unii Europejskiej należy przez to rozumieć także państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 3. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej, której zawarcia lub wykonania dotyczą czynności dystrybucji ubezpieczeń, jest zawierana jako uzupełnienie dostarczanych przez przedsiębiorcę towarów lub świadczonych usług i pokrywa następujące ryzyka:
 - a) zniszczenia, utraty lub uszkodzenia tych towarów lub nieskorzystania ze świadczonej przez niego usługi, lub
 - b) uszkodzenia lub utraty bagażu oraz inne ryzyka związane z usługami w zakresie podróży oferowanymi przez przedsiębiorcę;

¹⁾ Niniejsza ustawa wdraża:

- 1) art. 91 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, s. 349 oraz Dz. Urz. UE L 175 z 30.06.2016, s. 8);
- 2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie dystrybucji ubezpieczeń (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 26 z 02.02.2016, s. 19).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

2) wysokość składki należnej z tytułu umowy ubezpieczenia w odniesieniu do jednego ubezpieczonego nie przekracza kwoty stanowiącej równowartość 600 euro, obliczanej proporcjonalnie w wymiarze rocznym.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się również do przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, w przypadku gdy spełnione są warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, czas trwania tej usługi nie przekracza trzech miesięcy oraz wysokość składki należnej z tytułu umowy ubezpieczenia w odniesieniu do jednego ubezpieczonego nie przekracza kwoty stanowiącej równowartość 200 euro.

3. W przypadku wykonywania działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń przez przedsiębiorcę, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zapewnia:

- 1) udostępnienie poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej, przed zawarciem umowy ubezpieczenia, informacji o firmie, pod którą wykonuje działalność ubezpieczeniową, adresie siedziby oraz o możliwości złożenia reklamacji i wniesienia skargi;
- 2) przed zaproponowaniem umowy ubezpieczenia, istnienie odpowiednich i proporcjonalnych rozwiązań służących stosowaniu art. 8, art. 9 ust. 3 i art. 12;
- 3) przekazanie poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej, przed zawarciem umowy ubezpieczenia, dokumentu, o którym mowa w art. 9 ust. 4 lub 5.

4. Zakład ubezpieczeń udziela przedsiębiorcy, o którym mowa w ust. 1, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, pełnomocnictwa do zawierania w jego imieniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych.

5. Pełnomocnictwo, o którym mowa w ust. 4, nie może zawierać upoważnienia do udzielania dalszych pełnomocnictw.

6. Zakład ubezpieczeń prowadzi ewidencję przedsiębiorców posiadających pełnomocnictwo do zawierania w jego imieniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych, zawierającą co najmniej dane identyfikujące przedsiębiorców oraz zakres udzielonego pełnomocnictwa.

7. Zakład ubezpieczeń przechowuje dokumenty dotyczące jego współpracy z przedsiębiorcą, o którym mowa w ust. 1 i 2, w szczególności umowę agencyjną, pełnomocnictwo, o którym mowa w ust. 4, oraz dokumenty dotyczące wynagrodzenia, przez okres 10 lat od dnia ich rozwiązania, wygaśnięcia lub cofnięcia.

8. Równowartość w złotych wyrażonych w euro kwot, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2, oblicza się w złotych według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w tabeli kursów nr 1 każdego roku.

Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające – przedsiębiorca wykonujący działalność agencyjną na podstawie umowy agencyjnej zawartej z zakładem ubezpieczeń i wpisany do rejestru agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, inny niż instytucja kredytowa, w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1252), lub inny niż firma inwestycyjna, w rozumieniu art. 110a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636 i 1938), który za wynagrodzeniem prowadzi dystrybucję ubezpieczeń jako działalność uboczną, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
 - a) podstawową działalnością przedsiębiorcy nie jest działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń;
 - b) przedsiębiorca dystrybuuje wyłącznie ubezpieczenia uzupełniające dostarczane przez przedsiębiorcę towary lub świadczone usługi,
 - c) dystrybucja ubezpieczeń nie odnosi się do umowy ubezpieczenia na życie lub umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, chyba że taka umowa jest uzupełnieniem dostarczanych towarów lub świadczonych usług w ramach podstawowej działalności przedsiębiorcy;
- 2) agent ubezpieczeniowy – przedsiębiorca wykonujący działalność agencyjną na podstawie umowy agencyjnej zawartej z zakładem ubezpieczeń i wpisany do rejestru agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające;
- 3) bliskie powiązania – bliskie powiązania w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 615 i 1948), zwanej dalej „ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej”;
- 4) broker reasekuracyjny – osoba fizyczna albo osoba prawna posiadająca, wydane przez organ nadzoru, zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji i wpisana do rejestru brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych;
- 5) broker ubezpieczeniowy – osoba fizyczna albo osoba prawna posiadająca, wydane przez organ nadzoru, zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i wpisana do rejestru brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych;

- 6) dystrybutor reasekuracji – zakład reasekuracji, zakład ubezpieczeń lub broker reasekuracyjny;
- 7) dystrybutor ubezpieczeń – zakład ubezpieczeń, agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające lub broker ubezpieczeniowy;
- 8) EIOPA – Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych, ustanowiony na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz. Urz. UE L 331 z 15.12.2001, s. 48, z późn. zm.³⁾);
- 9) koszty dystrybucji – wyrażony procentowo z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku iloraz założonych kosztów akwizycji dla danej umowy ubezpieczenia oraz sumy składek ubezpieczeniowych z danej umowy w rekomendowanym minimalnym okresie trwania umowy;
- 10) koszty prowizji – wyrażony procentowo z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku iloraz założonych kosztów prowizji agenta ubezpieczeniowego, brokera ubezpieczeniowego albo osoby wykonującej czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń dla danej umowy ubezpieczenia oraz sumy składek ubezpieczeniowych z danej umowy w rekomendowanym minimalnym okresie trwania umowy;
- 11) oddział – każda forma stałej obecności na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej pośrednika ubezpieczeniowego mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w tym oddział w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829);
- 12) organ nadzoru – Komisja Nadzoru Finansowego;
- 13) pośrednik ubezpieczeniowy – agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, broker ubezpieczeniowy oraz broker reasekuracyjny, którzy prowadzą dystrybucję ubezpieczeń albo dystrybucję reasekuracji za wynagrodzeniem;
- 14) przyjmujące państwo członkowskie Unii Europejskiej – inne niż Rzeczypospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego pośrednik ubezpieczeniowy wpisany do rejestru pośredników ubezpieczeniowych wykonuje

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 153 z 22.05.2014, s. 1.

działalność przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług;

- 15) trwały nośnik – trwały nośnik w rozumieniu ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. poz. 827, z 2015 r. poz. 1854 oraz z 2016 r. 615 i 1823);
- 16) właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej – organ nadzoru lub organ właściwy w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej prowadzący rejestr pośredników ubezpieczeniowych;
- 15) wynagrodzenie – prowizja, honorarium, opłata lub inna płatność, w tym korzyść ekonomiczna jakiegokolwiek rodzaju lub inna korzyść lub zachęta finansowa lub niefinansowa, oferowane lub przekazywane w związku z działalnością w zakresie dystrybucji ubezpieczeń;
- 17) zasady dobra ogólnego – podstawowe informacje dotyczące wykonywania dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej przeznaczone dla podmiotów zainteresowanych wykonywaniem dystrybucji ubezpieczeń lub dystrybucji reasekuracji przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, na terytorium tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz mających siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Art. 5. 1. Dystrybucja ubezpieczeń oznacza działalność wykonywaną wyłącznie przez dystrybutora ubezpieczeń polegającą na:

- 1) doradzaniu, proponowaniu lub wykonywaniu innych czynności przygotowawczych zmierzających do zawierania umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych;
- 2) zawieraniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych w imieniu lub na rzecz zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz klienta albo bezpośrednio przez zakład ubezpieczeń;
- 3) udzielaniu pomocy w administrowaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych, także w sprawach o odszkodowanie lub świadczenie.

2. Dystrybucja ubezpieczeń polega również na udzielaniu informacji dotyczących jednej lub większej liczby umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych na podstawie kryteriów wybranych przez poszukującego ochrony ubezpieczeniowej za pośrednictwem stron internetowych lub innych mediów oraz opracowywaniu rankingu produktów ubezpieczeniowych obejmującego porównanie cen i produktów, lub składki z

tytułu umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej w przypadku, gdy poszukujący ochrony ubezpieczeniowej jest w stanie pośrednio lub bezpośrednio zawrzeć umowę ubezpieczenia lub umowę gwarancji ubezpieczeniowej za pośrednictwem stron internetowych lub innych mediów.

3. Agent ubezpieczeniowy oraz agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, w ramach prowadzonej działalności agencji, wykonują czynności związane z dystrybucją ubezpieczeń w imieniu lub na rzecz zakładu ubezpieczeń, zwane dalej "czynnościami agencyjnymi".

4. Broker ubezpieczeniowy wykonuje, w ramach prowadzonej działalności brokerskiej, czynności związane z dystrybucją ubezpieczeń w imieniu lub na rzecz poszukującego ochrony ubezpieczeniowej lub klienta, zwane dalej "czynnościami brokerskimi w zakresie ubezpieczeń".

5. Zakład ubezpieczeń może wykonywać bezpośrednio czynności związane z dystrybucją ubezpieczeń poprzez uprawnionego pracownika, zwane dalej "czynnościami dystrybucyjnymi zakładu ubezpieczeń".

Art. 6. 1. Dystrybucja reasekuracji oznacza działalność wykonywaną wyłącznie przez dystrybutora reasekuracji polegającą na:

- 1) doradzaniu, proponowaniu lub wykonywaniu innych czynności przygotowawczych zmierzających do zawierania umów reasekuracji;
- 2) zawieraniu umów reasekuracji w imieniu lub na rzecz zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji albo bezpośrednio przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji;
- 3) udzielaniu pomocy w administrowaniu i wykonywaniu umów reasekuracji.

2. Broker reasekuracyjny, w ramach prowadzonej działalności brokerskiej, wykonuje czynności związane z dystrybucją reasekuracji w imieniu lub na rzecz zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji, zwane dalej "czynnościami brokerskimi w zakresie reasekuracji".

3. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji mogą wykonywać bezpośrednio czynności związane z dystrybucją reasekuracji poprzez uprawnionego pracownika, zwane dalej "czynnościami dystrybucyjnymi zakładu reasekuracji".

Art. 7. Za dystrybucję ubezpieczeń lub za dystrybucję reasekuracji nie uznaje się:

- 1) okazjonalnego dostarczania poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej lub klientowi informacji w związku z prowadzoną przez przedsiębiorcę działalnością gospodarczą

inną niż w zakresie dystrybucji ubezpieczeń lub dystrybucji reasekuracji, w przypadku gdy:

- a) przedsiębiorca nie podejmuje jakichkolwiek dodatkowych działań mających pomóc w zawarciu lub wykonywaniu umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej lub
 - b) celem tej działalności nie jest pomoc w zawarciu lub wykonywaniu umowy reasekuracji;
- 2) obsługi roszczeń zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji, wyceny szkód i ekspertyz związanych z tymi szkodami dokonywanych przez inne podmioty;
 - 3) przekazywania agentom ubezpieczeniowym, brokerom ubezpieczeniowym, brokerom reasekuracyjnym, zakładom ubezpieczeń lub zakładom reasekuracji danych i informacji na temat potencjalnych klientów, jeżeli przedsiębiorca nie podejmuje jakichkolwiek dodatkowych działań mających pomóc w zawarciu umowy ubezpieczenia lub umowy reasekuracji;
 - 4) przekazywania potencjalnym klientom informacji na temat umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji, agenta ubezpieczeniowego, brokera ubezpieczeniowego, brokera reasekuracyjnego, zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji, jeżeli przedsiębiorca nie podejmuje jakichkolwiek dodatkowych działań mających pomóc w zawarciu umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej lub umowy reasekuracji.

Art. 8. 1. Dystrybutor ubezpieczeń wykonując dystrybucję ubezpieczeń postępuje uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie, zgodnie z najlepiej pojętym interesem osób poszukujących ochrony ubezpieczeniowej lub klientów.

2. Sposób wynagradzania dystrybutora ubezpieczeń oraz osoby, przy pomocy której dystrybutor ubezpieczeń wykonuje czynności agencyjne, czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń lub czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń, nie może odbywać się w sposób sprzeczny z obowiązkiem działania zgodnie z najlepiej pojętym interesem osób poszukujących ochrony ubezpieczeniowej lub klientów, w szczególności dystrybutor ubezpieczeń nie może dokonywać ustaleń dotyczących wynagrodzeń, celów sprzedaży lub innych kwestii, które mogłyby stanowić zachętę do proponowania poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej określonej umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w sytuacji gdy dystrybutor ubezpieczeń mógłby zaproponować inną umowę, która lepiej odpowiadałaby potrzebom poszukującego ochrony ubezpieczeniowej.

3. Wszystkie informacje, w tym informacje o charakterze reklamowym i marketingowym, kierowane przez dystrybutora ubezpieczeń do poszukującego ochrony ubezpieczeniowej lub klienta są:

- 1) jasne, rzetelne i niewprowadzające w błąd;
- 2) sporządzone w języku urzędowym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej jest zawierana, lub innym języku, na który wyrażą zgodę strony umowy.

4. Informacje o charakterze reklamowym lub marketingowym są wyraźnie oznaczone.

Art. 9. 1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej dystrybutor ubezpieczeń określa, na podstawie uzyskanych od poszukującego ochrony ubezpieczeniowej informacji, wymagania i potrzeby tego poszukującego ochrony ubezpieczeniowej oraz podaje mu w zrozumiałej formie obiektywne informacje o umowie ubezpieczenia lub umowie gwarancji ubezpieczeniowej w celu umożliwienia mu podjęcia świadomej decyzji.

2. Informacje o umowie ubezpieczenia lub umowie gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 1, uwzględniają złożoność tej umowy oraz rodzaj poszukującego ochrony ubezpieczeniowej.

3. Proponowana umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej powinna być zgodna z wymaganiami i potrzebami poszukującego ochrony ubezpieczeniowej w zakresie ochrony ubezpieczeniowej.

4. Informacje o umowie ubezpieczenia lub umowie gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w dziale II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, są przekazywane w postaci ustandaryzowanego dokumentu zawierającego informacje o tej umowie sporządzanego przez zakład ubezpieczeń, brokera ubezpieczeniowego lub agenta ubezpieczeniowego, którzy tworzą produkt ubezpieczeniowy.

5. Dokument, o którym mowa w ust. 4:

- 1) jest krótkim i odrębnym dokumentem;
- 2) posiada przejrzysty układ i strukturę ułatwiające jego czytanie oraz czytelną wielkość czcionki;
- 3) jeżeli oryginał został sporządzony w kolorze – powinien być nie mniej zrozumiały w przypadku wydrukowania lub skopiowania go w wersji czarno-białej;

- 4) sporządza się w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym umowa ubezpieczenia jest oferowana, lub w innym języku, na który wyrażą zgodę klient i zakład ubezpieczeń;
- 5) sporządza się w sposób dokładny i niewprowadzający w błąd;
- 6) zawiera na górze pierwszej strony oznaczenie: "Dokument zawierający informacje o umowie ubezpieczenia";
- 7) zawiera stwierdzenie, że pełne informacje podawane przed zawarciem umowy i informacje umowne dotyczące umowy podane są w innych dokumentach.

6. Dokument, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) informacje o rodzaju i grupie ubezpieczenia;
- 2) krótki opis ochrony ubezpieczeniowej, obejmujący główne rodzaje ubezpieczanego ryzyka, sumę ubezpieczenia i w stosownych przypadkach zakres terytorialny oraz krótki opis ryzyka nieobjętego ubezpieczeniem;
- 3) sposób opłacania składek i okresy płatności;
- 4) główne wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń;
- 5) obowiązki na początku umowy ubezpieczenia;
- 6) obowiązki w czasie trwania umowy ubezpieczenia;
- 7) obowiązki w przypadku zgłoszenia roszczenia;
- 8) okres trwania umowy ubezpieczenia, w tym dzień rozpoczęcia i zakończenia trwania umowy ubezpieczenia;
- 9) sposób rozwiązywania umowy.

7. W przypadku umowy ubezpieczenia grupowego ubezpieczający przekazuje osobie zainteresowanej dokument, o którym mowa w ust. 4, przed przestąpieniem tej osoby do umowy ubezpieczenia.

Art. 10. 1. Dystrybutor ubezpieczeń przekazuje poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej lub klientowi informacje:

- 1) o umowie ubezpieczenia lub umowie gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 4,
- 2) o których mowa w art. 23 ust. 2, art. 24 ust. 1 pkt 2-6 oraz ust. 2-5 albo art. 25 albo art. 34 ust. 1 pkt 1,2 i 4-8 oraz ust. 2 i 3, a także dotyczące umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

– pisemnie, nieodpłatnie oraz w sposób i języku, o których mowa w art. 8 ust. 3.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą być przekazane przy pomocy innego trwałego nośnika:

- 1) na żądanie poszukującego ochrony ubezpieczeniowej lub klienta, pod warunkiem że dystrybutor ubezpieczeń zapewnił mu wybór między informacjami w formie papierowej a informacjami na innym trwałym nośniku oraz
- 2) w przypadku innego trwałego nośnika wymagającego dostępu do Internetu – jeżeli poszukujący ochrony ubezpieczeniowej lub klient posiada regularny dostęp do Internetu.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą być przekazane za pośrednictwem strony internetowej, jeżeli:

- 1) są skierowane bezpośrednio do poszukującego ochrony ubezpieczeniowej lub klienta lub
- 2) zostały spełnione następujące warunki:
 - a) poszukujący ochrony ubezpieczeniowej lub klient wyraził zgodę na przekazanie tych informacji za pośrednictwem strony internetowej;
 - b) poszukujący ochrony ubezpieczeniowej lub klient posiada regularny dostęp do Internetu;
 - c) poszukujący ochrony ubezpieczeniowej lub klient został powiadomiony drogą elektroniczną o adresie strony internetowej oraz miejscu na tej stronie, gdzie zostały udostępnione te informacje;
 - d) dystrybutor zapewni dostępność tych informacji na stronie internetowej w okresie, w którym poszukujący ochrony ubezpieczeniowej albo klient może, w normalnych okolicznościach, mieć potrzebę zapoznania się z nimi.

4. W przypadku przekazania informacji w sposób, o którym mowa w ust. 2 lub ust. 3, dystrybutor ubezpieczeń, na żądanie poszukującego ochrony ubezpieczeniowej albo klienta, przekazuje mu nieodpłatnie informacje w formie papierowej.

5. Za dowód posiadania przez poszukującego ochrony ubezpieczeniowej albo klienta regularnego dostępu do Internetu uznaje się w szczególności podanie przez niego, na potrzeby danej transakcji, adresu poczty elektronicznej.

6. W przypadku sprzedaży telefonicznej informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane zgodnie z przepisami rozdziału 1 i 5 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta.

Art. 11. Obowiązek dostarczenia poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej albo klientowi przez dystrybutora ubezpieczeń informacji, o których mowa w art. 10 ust. 1, nie ma zastosowania w przypadku umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej obejmującej duże ryzyka w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Art. 12. 1. W przypadku gdy umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej proponowana jest w pakiecie wraz z towarem lub usługą uzupełniającą, które nie są ubezpieczeniem, dystrybutor ubezpieczeń informuje poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, czy istnieje możliwość odrębnego zakupu poszczególnych składników, a jeżeli tak, przekazuje odpowiedni opis poszczególnych elementów pakietu, a także osobne zestawienie kosztów i opłat dla każdego składnika.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli ryzyko lub zakres ubezpieczenia oferowanego w pakiecie różni się od ryzyka lub zakresu związanych z poszczególnymi składnikami oddzielnie, dystrybutor ubezpieczeń przekazuje odpowiedni opis poszczególnych składników pakietu i wskazuje, w jaki sposób ich wzajemne związki wpływają na ryzyko lub zakres ubezpieczenia.

3. W przypadku gdy umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej proponowana jest w pakiecie jako uzupełnienie towaru lub usługi, które nie są ubezpieczeniem, dystrybutor ubezpieczeń proponuje poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej możliwość odrębnego zakupu tego towaru lub usługi.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 5, w przypadku gdy umowa ubezpieczenia lub umowa gwarancji ubezpieczeniowej jest uzupełnieniem:

- 1) usługi inwestycyjnej lub działalności inwestycyjnej, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 dyrektywy 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającej dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, s. 349, z późn. zm.⁴⁾)
- 2) umowy o kredyt hipoteczny, o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia ... o kredycie hipotecznym oraz nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. ...);
- 3) rachunku płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1572).

⁴⁾ Zmiany wymienionej dyrektywy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, s. 1 oraz w Dz. Urz. UE L 175 z 30.06.2016, s. 8.

5. W przypadku gdy w pakiecie, o którym mowa w ust. 1 i 3, proponowana jest umowa ubezpieczenia, o której mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, pakiet w całości powinien być odpowiedni do potrzeb ubezpieczającego lub ubezpieczonego.

6. Do umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych, o których mowa w ust. 1 i 3, stosuje się odpowiednio art. 8 ust. 2.

Art. 13. 1. Zakład ubezpieczeń, broker ubezpieczeniowy oraz agent ubezpieczeniowy, którzy tworzą produkt ubezpieczeniowy, stosują odpowiedni proces zatwierdzania produktu ubezpieczeniowego i jego istotnych dostosowań przed wprowadzeniem go do obrotu.

2. Proces zatwierdzania produktu ubezpieczeniowego jest proporcjonalny i odpowiedni do charakteru tego produktu.

3. W procesie zatwierdzania produktu ubezpieczeniowego zakład ubezpieczeń, broker ubezpieczeniowy oraz agent ubezpieczeniowy:

- 1) określają rynek docelowy produktu;
- 2) zapewniają ocenę ryzyka dla określonego rynku docelowego;
- 3) zapewniają adekwatność zamierzonej strategii dystrybucji do określonego rynku docelowego;
- 4) podejmują działania zapewniające dystrybucję produktu na określonym rynku docelowym.

4. Zakład ubezpieczeń dokonuje regularnego przeglądu funkcjonowania produktu ubezpieczeniowego, uwzględniając istotne zdarzenia mające wpływ na ryzyko dla określonego rynku docelowego, mając na celu co najmniej ocenę, czy produkt nadal odpowiada potrzebom określonego rynku docelowego oraz czy zamierzona strategia dystrybucji jest nadal odpowiednia.

5. Zakład ubezpieczeń udostępnia pośrednikom ubezpieczeniowym odpowiednie informacje o danym produkcie ubezpieczeniowym oraz o procesie jego zatwierdzania, w tym informacje na temat określonego rynku docelowego danego produktu.

6. Pośrednik ubezpieczeniowy dysponuje systemem przekazywania informacji umożliwiającym otrzymywanie od zakładu ubezpieczeń informacji, o których mowa w ust. 5.

7. Dystrybutor ubezpieczeń posiada wiedzę o produkcie ubezpieczeniowym oraz określonym rynku docelowym danego produktu.

8. Przepisów ust. 1-7 nie stosuje się w przypadku produktu ubezpieczeniowego dotyczącego dużych ryzyk.

Art. 14. 1. Osoba wykonująca czynności agencyjne, osoba wykonująca czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, osoba wykonująca czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz osoba wykonująca czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji są obowiązani doskonalić umiejętności zawodowe, w tym przez odbywanie co najmniej 15 godzin szkolenia zawodowego rocznie z wybranych tematów określonych w załączniku do ustawy.

2. Obowiązek odbycia szkolenia zawodowego powstaje z pierwszym dniem roku kalendarzowego następującego po roku, w którym osoba, o której mowa ust. 1, rozpoczęła wykonywanie czynności związanych z dystrybucją ubezpieczeń lub dystrybucją reasekuracji, z tym że pierwsze szkolenie zawodowe w pełnym wymiarze odbywa się nie później niż w ciągu 18 miesięcy od dnia rozpoczęcia wykonywania tych czynności.

3. Wymiar szkolenia zawodowego nie może przekraczać 8 godzin dziennie.

4. Szkolenie zawodowe uwzględnia charakter proponowanych umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji, rodzaj dystrybutora oraz zakres wykonywanych czynności.

5. Zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji, agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny zapewniają odpowiedni poziom szkolenia zawodowego prowadzonego przez osoby posiadające wykształcenie lub doświadczenie zawodowe odpowiednie do zakresu tematycznego szkolenia.

6. Szkolenie zawodowe jest prowadzone w formie zapewniającej efektywne przekazanie treści, w szczególności w formie wykładów, seminarium i e-learningu.

7. W przypadku szkoleń prowadzonych w formie e-learningu wymagane jest zaliczenie testu obejmującego zakres tematyczny szkolenia. Test może odbyć się w formie elektronicznej.

8. Po odbyciu szkolenia zawodowego podmiot przeprowadzający szkolenie wystawia dokument poświadczający odbycie szkolenia zawierający: datę i miejsce wystawienia, datę i miejsce przeprowadzenia szkolenia, imię i nazwisko oraz datę urodzenia uczestnika szkolenia, zakres tematyczny szkolenia, wymiar godzinowy szkolenia, dane podmiotu organizującego szkolenie (imię i nazwisko lub firma, adres) oraz imię i nazwisko osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie lub przygotowanie szkolenia, a także imię i nazwisko oraz podpis osoby wystawiającej dokument.

9. Obowiązek odbycia szkolenia zawodowego obejmuje również:

- 1) agentów ubezpieczeniowych będących osobami fizycznymi, a także brokerów ubezpieczeniowych oraz brokerów reasekuracyjnych będących osobami fizycznymi;
- 2) w przypadku agentów ubezpieczeniowych będących spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej:
 - a) wspólników tych spółek, o ile są osobami fizycznymi,
 - b) w przypadku gdy wspólnikami tych spółek są osoby prawne - co najmniej połowę ich członków zarządu;
- 3) w przypadku agentów ubezpieczeniowych będących osobami prawnymi, a także brokerów ubezpieczeniowych oraz brokerów reasekuracyjnych będących osobami prawnymi - co najmniej połowę ich członków zarządu.

10. Przepisów ust. 1-8 nie stosuje się do osób wykonujących czynności agencyjne u agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające oraz do agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające.

11. Zakres tematyczny szkoleń zawodowych określa załącznik do ustawy.

Art. 15. Pośrednictwo ubezpieczeniowe jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 16. Sumy pieniężne przekazane z tytułu umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej przez:

- 1) ubezpieczającego lub ubezpieczonego pośrednikowi ubezpieczeniowemu uznaje się za wpłacone zakładowi ubezpieczeń;
- 2) zakład ubezpieczeń pośrednikowi ubezpieczeniowemu nie uznaje się za przekazane ubezpieczającemu, uposażonemu lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, do czasu ich faktycznego otrzymania przez te podmioty.

Art. 17. Dystrybucję ubezpieczeń w zakresie grupy 3 działu I ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej może wykonywać wyłącznie agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy i zakład ubezpieczeń.

Art. 18. 1. Agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń wykonujący dystrybucję ubezpieczeń, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, posiadają rozwiązania organizacyjne służące zapobieganiu konfliktom interesów, tak aby nie miały one negatywnego wpływu na interesy klientów.

2. Agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń zapewniają proporcjonalność rozwiązań organizacyjnych, o którym mowa w ust. 1, do prowadzonej działalności, oferowanych umów ubezpieczenia oraz rodzaju dystrybutora.

3. Agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy i zakład ubezpieczeń podejmują działania w celu identyfikacji konfliktu interesów między nimi, w tym między członkami zarządu, prokurentem i pracownikiem albo inną powiązaną z nimi osobą, a ich klientami, lub też między klientami powstające w trakcie prowadzenia działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

4. Jeżeli rozwiązania organizacyjne, o którym mowa w ust. 1, nie są wystarczające, aby zapewnić uniknięcie ryzyka naruszenia interesów klienta, agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy lub zakład ubezpieczeń przed zawarciem umowy ubezpieczenia ujawniają poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej ogólny charakter lub źródła konfliktu interesów.

5. Agent ubezpieczeniowy, broker ubezpieczeniowy i zakład ubezpieczeń przekazuje informacje, o których mowa w ust. 4, na trwałym nośniku.

6. Informacje, o których mowa w ust. 4, obejmują odpowiednie dane i informacje uwzględniające rodzaj poszukującego ochrony ubezpieczeniowej oraz umożliwiające poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej podjęcie świadomej decyzji co do działalności dystrybutora ubezpieczeń, w odniesieniu do którego zaistniał konflikt interesów.

Rozdział 2

Agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, osoby wykonujące czynności agencyjne, osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji

Art. 19. Agentem ubezpieczeniowym i agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające nie może być przedsiębiorca prawomocnie pozbawiony prawa prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z art. 373 lub art. 374 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 233, z późn. zm.⁵⁾), w czasie trwania orzeczonego zakazu.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 978, 1166, 1259 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615, 996 i 1579.

Art. 20. Działalność agencyjna powinna być wykonywana z zachowaniem staranności określonej w art. 355 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380, 585 i 1579) oraz dobrych obyczajów.

Art. 21. 1. Czynności agencyjne, czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji mogą być wykonywane wyłącznie przez osobę fizyczną, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo:
 - a) przeciwko życiu i zdrowiu,
 - b) przeciwko wymiarowi sprawiedliwości,
 - c) przeciwko ochronie informacji,
 - d) przeciwko wiarygodności dokumentów,
 - e) przeciwko mieniu,
 - f) przeciwko obrotowi gospodarczemu,
 - g) przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,
 - h) skarbowe;
- 3) daje rękojmię należytego wykonywania czynności;
- 4) posiada co najmniej średnie wykształcenie;
- 5) zdała egzamin przeprowadzony przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji.

2. Warunki, o których mowa w ust. 1, powinni spełniać również:

- 1) agenci ubezpieczeniowi oraz agenci oferujący ubezpieczenia uzupełniające będący osobami fizycznymi;
- 2) w przypadku agentów ubezpieczeniowych oraz agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające będących spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej:
 - a) wspólnicy tych spółek, o ile są osobami fizycznymi,
 - b) w przypadku gdy wspólnikami tych spółek są osoby prawne - co najmniej połowa ich członków zarządu;
- 3) w przypadku agentów ubezpieczeniowych oraz agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające będących osobami prawnymi - co najmniej połowa ich członków zarządu.

3. Do osób mających wykonywać czynności agencyjne u agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, osób, o których mowa w ust. 2, osób wykonujących czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji, a także osób mających wykonywać czynności agencyjne w bankach, spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych jedynie w odniesieniu do

umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych zawieranych przez te podmioty lub za ich pośrednictwem stosuje się szczególne zasady w zakresie spełniania przez te osoby warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 5. Zastosowanie szczególnych zasad może polegać na ograniczeniu zakresu obowiązujących tematów egzaminu.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres obowiązujących tematów egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, i tryb jego przeprowadzania,
- 2) szczególne zasady, o których mowa w ust. 3

– z uwzględnieniem konieczności zapewnienia odpowiedniego poziomu kwalifikacji kandydatów.

Art. 22. 1. Za szkodę wyrządzoną przez agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające w związku z wykonywaniem działalności agencyjnej odpowiada zakład ubezpieczeń, na rzecz którego agent działa, z zastrzeżeniem ust. 2. Przepisu art. 429 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny nie stosuje się.

2. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonujący czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, odpowiadają za szkody powstałe z tytułu wykonywania tych czynności wyrządzone klientowi, ubezpieczającemu, ubezpieczonemu lub osobie uprawnionej z umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

3. W zakresie odpowiedzialności za szkody powstałe z tytułu wykonywania działalności agencyjnej agent ubezpieczeniowy wykonujący czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.

4. W zakresie odpowiedzialności za szkody powstałe z tytułu wykonywania działalności agencyjnej agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonujący czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

5. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i umowa gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4, obejmują szkody wyrządzone przez agenta

ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające w związku z działalnością wykonywaną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

6. Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w ust. 4, jest ustalana na poziomie określonym w akcie wykonawczym wydanym na podstawie ust. 14.

7. Kwota gwarancji ubezpieczeniowej, o której mowa w ust. 4, uwzględnia odpowiednio charakter sprzedawanych produktów i prowadzonej działalności.

8. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, którzy nie spełnili obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4, są obowiązani wnieść opłatę na rzecz budżetu państwa w wysokości stanowiącej równowartość 1.000 euro obliczoną w złotych według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w tabeli kursów nr 1 każdego roku. Wniesienie opłaty nie zwalnia z obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

9. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 8, jest uzależniona od okresu pozostawiania agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające bez ochrony ubezpieczeniowej w każdym roku kalendarzowym i wynosi:

- a) 20% opłaty - w przypadku gdy okres ten nie przekracza 3 dni;
- b) 50% opłaty - w przypadku gdy okres ten nie przekracza 14 dni;
- c) 100% opłaty - w przypadku gdy okres ten przekracza 14 dni.

10. Do przeprowadzania kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji, o których mowa w ust. 3 i 4, jest uprawniony organ nadzoru.

11. Jeżeli agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające nie okażą dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4, lub dowodu opłacenia składki za to ubezpieczenie, organ nadzoru wzywa agenta, aby w terminie 30 dni:

- 1) przedstawił dokumenty potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w ust. 3 i 4, w dacie określonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 14 albo
- 2) w razie braku dokumentów, o których mowa w pkt 1, uiścił opłatę, o której mowa w ust. 8, oraz okazał dokumenty potwierdzające późniejsze zawarcie umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

12. Opłata, o której mowa w ust. 8, podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

13. W przypadku podmiotu, o którym mowa w art. 44 ust. 1, przepisów ust. 2-4 nie stosuje się, jeżeli podmiot ten posiada ustanowione w państwie członkowskim Unii Europejskiej ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej lub inną równoważną gwarancję, której wysokość odpowiada co najmniej minimalnej sumie gwarancyjnej określonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 14.

14. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 3, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanej działalności, zakres realizowanych zadań oraz wzrost europejskiego indeksu cen konsumpcyjnych.

Art. 23. 1. Zakład ubezpieczeń udziela agentowi ubezpieczeniowemu oraz agentowi oferującemu ubezpieczenia uzupełniające upoważnionym do zawierania w jego imieniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, pełnomocnictwa do dokonywania czynności agencyjnych w imieniu tego zakładu.

2. Pełnomocnictwo, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) zakres działalności agenta ubezpieczeniowego oraz agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, ze wskazaniem działu i grup ubezpieczeń;
- 2) wysokość maksymalnej sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, na jaką agent ubezpieczeniowy oraz agent oferujący ubezpieczenia uzupełniający mogą zawrzeć jedną umowę ubezpieczenia lub jedną umowę gwarancji ubezpieczeniowej;
- 3) obszar działalności agenta ubezpieczeniowego oraz agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające.

3. Zakład ubezpieczeń przechowuje dokumenty dotyczące jego współpracy z agentem ubezpieczeniowym lub agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające, w szczególności umowę agencyjną, pełnomocnictwo do zawierania w jego imieniu umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych, dokumenty dotyczące wynagrodzenia agenta oraz dokumenty dotyczące obowiązkowych szkoleń zawodowych, przez okres 10 lat od dnia ich rozwiązania wygaśnięcia lub cofnięcia.

4. Pełnomocnictwo udzielone przez zakład ubezpieczeń nie może zawierać upoważnienia do udzielania dalszych pełnomocnictw.

5. Jeżeli agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zawrą z osobą fizyczną spełniającą wymogi określone w art. 21 ust. 1 umowę dotyczącą wykonywania czynności agencyjnych, umowa ta nie jest uważana za umowę agencyjną.

Art. 24. 1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające są obowiązani:

- 1) udostępnić poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej przy pierwszej czynności należącej do zakresu działalności agencyjnej dokument pełnomocnictwa, o którym mowa w art. 23 ust. 1;
- 2) powiadomić poszukającego ochrony ubezpieczeniowej, czy działa na rzecz jednego czy wielu zakładów ubezpieczeń oraz poinformować go o firmach zakładów ubezpieczeń, na rzecz których wykonuje działalność agencyjną;
- 3) poinformować poszukającego ochrony ubezpieczeniowej o firmie (nazwie), pod którą wykonuje działalność agencyjną, adresie siedziby oraz fakcie bycia agentem ubezpieczeniowym albo agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające;
- 4) poinformować poszukającego ochrony ubezpieczeniowej o numerze wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych, adresie strony internetowej, na której rejestr jest dostępny oraz o sposobie sprawdzenia wpisu do rejestru;
- 5) poinformować poszukającego ochrony ubezpieczeniowej o charakterze wynagrodzenia otrzymywanego w związku z proponowanym zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w szczególności czy otrzymuje:
 - a) honorarium płacone bezpośrednio przez klienta,
 - b) prowizję dowolnego rodzaju uwzględnioną w kwocie składki ubezpieczeniowej,
 - c) inny rodzaj wynagrodzenia,
 - d) wynagrodzenie stanowiące połączenie rodzajów wynagrodzenia, o których mowa w pkt a-c;
- 6) poinformować poszukającego ochrony ubezpieczeniowej o możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.

2. Agent ubezpieczeniowy, przed zawarciem umowy ubezpieczenia na życie, jeżeli jest związana z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, o której mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w której gwarantowana wysokość świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego jest niższa niż dziesięciokrotność rocznej składki ubezpieczeniowej należnej z tytułu tej umowy w każdym z

pierwszych 5 lat ubezpieczenia, informuje poszukującego ochrony ubezpieczeniowej również o wysokości:

- 1) kosztów dystrybucji;
- 2) kosztów prowizji agenta ubezpieczeniowego

– związanych z proponowaną umową.

3. Agent ubezpieczeniowy, przed zawarciem umowy ubezpieczenia na życie, w której wysokość świadczenia jest ustalana w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, o której mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, informuje poszukującego ochrony ubezpieczeniowej również o wysokości:

- 1) kosztów dystrybucji;
- 2) kosztów prowizji agenta ubezpieczeniowego

– związanych z proponowaną umową.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 5 lit. a, agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające informują poszukującego ochrony ubezpieczeniowej o wysokości honorarium, a w przypadku gdy jest to niemożliwe o metodzie jego wyliczenia.

5. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające są obowiązani poinformować poszukującego ochrony ubezpieczeniowej również o posiadanych akcjach albo udziałach zakładu ubezpieczeń uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu albo zgromadzeniu wspólników oraz, w przypadku agenta będącego osobą prawną, o akcjach lub udziałach agenta posiadanych przez zakład ubezpieczeń, uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu albo zgromadzeniu wspólników.

6. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające są obowiązani:

- 1) udostępniać poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej lub klientowi na każde żądanie dokument pełnomocnictwa, o którym mowa w art. 23 ust. 1;
- 2) zwrócić zakładowi ubezpieczeń dokument pełnomocnictwa, o którym mowa w art. 23 ust. 1, oraz wszystkie wydane mu druki, materiały i inne dokumenty oraz rozliczyć się z zainkasowanych składek, jeżeli jego pełnomocnictwo wygasło lub zostało cofnięte;
- 3) zachować w tajemnicy wszystkie informacje uzyskane w związku z wykonywaniem czynności agencyjnych, dotyczące zakładu ubezpieczeń, drugiej strony umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej oraz poszukującego ochrony ubezpieczeniowej lub klienta; obowiązek ten ciąży na agencji ubezpieczeniowym i

agencie oferującym ubezpieczenia uzupełniające również po rozwiązaniu umowy agencyjnej.

7. Osoba fizyczna wykonująca czynności agencyjne przy pierwszej czynności jest obowiązana udostępnić dokument upoważniający do działania w imieniu agenta ubezpieczeniowego albo agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające.

Art. 25. 1. Zakład ubezpieczeń informuje, przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, poszukującego ochrony ubezpieczeniowej o:

- 1) firmie zakładu ubezpieczeń oraz adresie jego siedziby;
- 2) charakterze wynagrodzenia otrzymywanego przez osoby wykonujące czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń w związku z proponowanym zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej;
- 3) możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów

2. Zakład ubezpieczeń, przed zawarciem umowy ubezpieczenia na życie, jeżeli jest związana z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, o której mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w której gwarantowana wysokość świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego jest niższa niż dziesięciokrotność rocznej składki ubezpieczeniowej należnej z tytułu tej umowy w każdym z pierwszych 5 lat ubezpieczenia, informuje poszukującego ochrony ubezpieczeniowej również o wysokości:

- 1) kosztów dystrybucji;
- 2) kosztów prowizji osoby wykonującej czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń – związanych z proponowaną umową.

3. Zakład ubezpieczeń, przed zawarciem umowy ubezpieczenia na życie, w której wysokość świadczenia jest ustalana w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, o której mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, informuje poszukującego ochrony ubezpieczeniowej również o wysokości:

- 1) kosztów dystrybucji;
- 2) kosztów prowizji osoby wykonującej czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń – związanych z proponowaną umową.

Art. 26. Określenia wskazujące na wykonywanie działalności agencyjnej lub czynności agencyjnych mogą być używane w nazwie lub reklamie oraz do oznaczenia działalności

wyłącznie przez podmiot wpisany do rejestru agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające lub podmiot wykonujący działalność agencyjną lub czynności agencyjne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 44 ust. 1.

Art. 27. Agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, osoba wykonująca czynności agencyjne, członek zarządu lub rady nadzorczej agenta ubezpieczeniowego, członek zarządu lub rady nadzorczej agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, członek zarządu lub rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń, prokurent zakładu ubezpieczeń oraz osoba wykonująca czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń nie może pozostawać w żadnym stałym stosunku umownym z brokerem ubezpieczeniowym, wykonywać działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń, posiadać akcji lub udziałów brokera ubezpieczeniowego z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, a także pozostawać w innych relacjach, które mogłyby zagrażać wykonywaniu działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń z zachowaniem wymogów określonych w art. 8 ust. 1.

Art. 28. Nadzór nad działalnością agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające sprawuje zakład ubezpieczeń, na rzecz którego działa agent.

Rozdział 3

Broker ubezpieczeniowy, broker reasekuracyjny oraz osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji

Art. 29. 1. Poszukujący ochrony ubezpieczeniowej udziela brokerowi ubezpieczeniowemu, w formie pisemnej, pełnomocnictwa do dokonywania czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń w imieniu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej.

2. Broker ubezpieczeniowy udostępnia zakładowi ubezpieczeń przy pierwszej czynności należącej do czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń dokument pełnomocnictwa, o którym mowa w ust. 1.

Art. 30. 1. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej obejmującemu szkody wyrządzone osobie poszukującej ochrony ubezpieczeniowej, ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie uprawnionej z umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej lub zakładowi ubezpieczeń, w tym także szkody wyrządzone przez osoby fizyczne, przez które broker

wykonuje czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, oraz podmioty, o których mowa w art. 33.

2. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w ust. 1, obejmuje szkody wyrządzone przez brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego w związku z działalnością wykonywaną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

3. W przypadku podmiotu, o którym mowa w art. 44 ust. 2, przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli podmiot ten posiada ustanowione w państwie członkowskim Unii Europejskiej ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej lub inną równoważną gwarancję, której wysokość odpowiada co najmniej minimalnej sumie gwarancyjnej określonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 4.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanej działalności, zakres realizowanych zadań oraz wzrost europejskiego indeksu cen konsumpcyjnych.

Art. 31. 1. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny mogą wykonywać czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji wyłącznie przez osoby fizyczne, które spełniają wymogi określone w art. 36 ust. 4 pkt 1 lit. a-e.

2. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny składają, wraz z niezbędnymi dokumentami, wniosek o wpisanie do rejestru brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych osób fizycznych, o których mowa w ust. 1.

Art. 32. 1. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny nie mogą:

- 1) wykonywać działalności agencji ani wykonywać czynności agencyjnych, czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń lub czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji;
- 2) pozostawać w żadnym stałym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń, zakładem reasekuracji, agentem ubezpieczeniowym lub agentem oferującym ubezpieczenia uzupełniające;
- 3) być członkiem organów nadzorczych lub zarządzających zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji, agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające;

- 4) posiadać akcji zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym;
- 5) posiadać akcji lub udziałów agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym;
- 6) pozostawać w innych relacjach, które mogłyby zagrażać wykonywaniu działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń z zachowaniem wymogów określonych w art. 8 ust. 1.

2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy:

- 1) umowy ubezpieczenia, na podstawie której broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny są ubezpieczonym lub ubezpieczającym, ani umowy zawartej przez brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego z zakładem ubezpieczeń, dotyczących sposobu wzajemnego rozliczania się z tytułu wykonywania czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji;
- 2) zlecenia brokerom reasekuracyjnym zawierania umów reasekuracji, w zakresie cedowania ryzyka z umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych;
- 3) zlecenia brokerom reasekuracyjnym zawierania umów retrocesji, w zakresie cedowania ryzyka z umów reasekuracji.

3. W przypadku nabycia lub posiadania akcji, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny są obowiązani powiadomić o tym organ nadzoru.

4. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do członków organów osoby prawnej prowadzącej działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji oraz osób wykonujących czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji u brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub innej umowy o podobnym charakterze.

5. Przepis ust. 1 pkt 1 ma zastosowanie do pracowników brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego.

Art. 33. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny mogą zlecić wykonywanie czynności wymagających specjalistycznej wiedzy innym podmiotom, z wyłączeniem prawa składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu klientów.

Art. 34. 1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej broker ubezpieczeniowy jest obowiązany:

- 1) poinformować przy pierwszej czynności poszukującego ochrony ubezpieczeniowej o firmie, pod którą wykonuje działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń, adresie jego siedziby oraz fakcie bycia brokerem ubezpieczeniowym;
- 2) poinformować przy pierwszej czynności poszukującego ochrony ubezpieczeniowej o numerze wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych, adresie strony internetowej, na której rejestr jest dostępny oraz o sposobie sprawdzenia wpisu do rejestru;
- 3) okazać przy pierwszej czynności zakładowi ubezpieczeń i poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń;
- 4) udzielić na piśmie porady, w oparciu o rzetelną analizę dostępnych na rynku umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych w liczbie wystarczającej do opracowania rekomendacji najwłaściwszej umowy oraz pisemnie wyjaśnić podstawy, na których opiera się rekomendacja, chyba że poszukujący ochrony ubezpieczeniowej pisemnie oświadczy o rezygnacji z udzielenia porady;
- 5) poinformować przy pierwszej czynności poszukującego ochrony ubezpieczeniowej o posiadanych akcjach albo udziałach zakładu ubezpieczeń uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu albo zgromadzeniu wspólników oraz, w przypadku brokera ubezpieczeniowego będącego osobą prawną, o akcjach albo udziałach brokera ubezpieczeniowego posiadanych przez zakład ubezpieczeń, uprawniających co najmniej do 10% głosów na walnym zgromadzeniu albo zgromadzeniu wspólników;
- 6) poinformować poszukującego ochrony ubezpieczeniowej o charakterze wynagrodzenia otrzymywanego w związku z proponowanym zawarciem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w szczególności czy otrzymuje:
 - a) honorarium płacone bezpośrednio przez klienta,
 - b) prowizję dowolnego rodzaju uwzględnioną w kwocie składki ubezpieczeniowej,
 - c) inny rodzaj wynagrodzenia,
 - d) wynagrodzenie stanowiące połączenie rodzajów wynagrodzenia, o których mowa w pkt a-c;
- 7) poinformować poszukującego ochrony ubezpieczeniowej o wysokości honorarium, a w przypadku gdy jest to niemożliwe o metodzie jego wyliczenia – w przypadku, o którym mowa w pkt 6 lit. a;

8) poinformować poszukującego ochrony ubezpieczeniowej o możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.

2. Broker ubezpieczeniowy, przed zawarciem umowy ubezpieczenia na życie, jeżeli jest związana z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, o której mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w której gwarantowana wysokość świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego jest niższa niż dziesięciokrotność rocznej składki ubezpieczeniowej należnej z tytułu tej umowy w każdym z pierwszych 5 lat ubezpieczenia, informuje poszukującego ochrony ubezpieczeniowej również o wysokości:

- 1) kosztów dystrybucji;
- 2) kosztów prowizji brokera ubezpieczeniowego

– związanych z proponowaną umową.

3. Broker ubezpieczeniowy, przed zawarciem umowy ubezpieczenia na życie, w której wysokość świadczenia jest ustalana w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, o której mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, informuje poszukującego ochrony ubezpieczeniowej również o wysokości:

- 1) kosztów dystrybucji;
- 2) kosztów prowizji brokera ubezpieczeniowego

– związanych z proponowaną umową.

4. Broker ubezpieczeniowy jest obowiązany:

- 1) zachować w tajemnicy wszystkie informacje uzyskane w związku z wykonywaniem czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń; obowiązek ten ciąży na brokerze ubezpieczeniowym również po rozwiązaniu stosunku umownego ze zleceniodawcą;
- 2) okazywać zakładowi ubezpieczeń i poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej na każde żądanie zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń;
- 3) prowadzić rejestr skarg i reklamacji;
- 4) przechowywać dokumentację dotyczącą wykonywanej działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, w szczególności pełnomocnictwa do dokonywania czynności brokerskich w imieniu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej oraz dokumenty dotyczące wynagrodzenia brokera, przez okres co najmniej 10 lat od dnia zakończenia współpracy z klientem.

5. Osoby fizyczne wykonujące czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń przy pierwszej czynności są obowiązane okazywać dokument upoważniający do działania w imieniu brokera ubezpieczeniowego.

Art. 35. Określenia wskazujące na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji mogą być używane w nazwie lub reklamie oraz do oznaczania działalności wyłącznie przez podmiot posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo podmiot wykonujący działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 44 ust. 2.

Art. 36. 1. Zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji, zwane dalej "zezwoleniem", wydaje organ nadzoru w drodze decyzji.

2. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia w drodze decyzji.

3. Ten sam podmiot może posiadać zezwolenie zarówno na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, jak i na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji.

4. Zezwolenie wydaje się na wniosek:

1) osoby fizycznej, która:

a) ma pełną zdolność do czynności prawnych,

b) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo:

– przeciwko życiu i zdrowiu,

– przeciwko wymiarowi sprawiedliwości,

– przeciwko ochronie informacji,

– przeciwko wiarygodności dokumentów,

– przeciwko mieniu,

– przeciwko obrotowi gospodarczemu,

– przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,

– skarbowe,

c) daje rękojmię należytego wykonywania działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji,

d) posiada co najmniej średnie wykształcenie,

- e) zdała egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych odpowiednio do zakresu działalności albo uzyskała zwolnienie z egzaminu,
 - f) posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji zdobyte w okresie 8 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej,
 - g) zawarła umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji;
- 2) osoby prawnej:
- a) której wszyscy członkowie zarządu spełniają warunki, o których mowa w pkt 1 lit. a-d, przy czym co najmniej połowa z nich dodatkowo spełnia warunki określone w pkt 1 lit. e i f albo w ust. 8 lub 9,
 - b) spełnia warunek określony w pkt 1 lit. g.

5. Brokerem ubezpieczeniowym i brokerem reasekuracyjnym nie mogą być przedsiębiorcy prawomocnie pozbawieni prawa prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z art. 373 lub art. 374 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe, w czasie trwania orzeczonego zakazu.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) firmę przedsiębiorcy, jego siedzibę i adres;
- 2) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 3) określenie zakresu działalności brokerskiej, na którą ma być udzielone zezwolenie;
- 4) w przypadku osoby prawnej - także wskazanie imion i nazwisk członków zarządu.

7. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie warunków niezbędnych do uzyskania zezwolenia.

8. Warunku zdania egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych oraz warunku, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 lit. f, nie stosuje się do osób fizycznych ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, członków zarządu osoby prawnej, która ubiega się o takie zezwolenie, oraz osób fizycznych, przez które broker ubezpieczeniowy będzie wykonywać czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń, jeżeli osoby takie:

- 1) co najmniej przez 5 lat wykonywały u brokera ubezpieczeniowego czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi w zakresie ubezpieczeń w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku;
- 2) posiadają pozytywne opinie brokerów ubezpieczeniowych, pod kierunkiem których wykonywały czynności, o których mowa w pkt 1.

9. Warunku zdania egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych oraz warunku, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 lit. f, nie stosuje się do osób fizycznych ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji, członków zarządu osoby prawnej, która ubiega się o takie zezwolenie, oraz osób fizycznych, przez które broker reasekuracyjny będzie wykonywać czynności brokerskie w zakresie reasekuracji, jeżeli osoby takie:

- 1) co najmniej przez 5 lat wykonywały u brokera reasekuracyjnego czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi w zakresie reasekuracji w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku;
- 2) posiadają pozytywne opinie brokerów reasekuracyjnych, pod kierunkiem których wykonywały czynności, o których mowa w pkt 1.

10. Komisja Egzaminacyjna dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, na wniosek jednostek organizacyjnych uczelni uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych lub doktora nauk prawnych, stwierdza uznanie studiów wyższych ukończonych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, jeżeli zakresem kształcenia obejmują one zakres tematów egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych lub zakres tematów egzaminu dla brokerów reasekuracyjnych.

11. Komisja Egzaminacyjna dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, na wniosek osoby fizycznej, zwalnia ją z egzaminu, jeżeli osoba ta ukończyła uznane przez Komisję studia wyższe, o których mowa w ust. 10, oraz zdała egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata.

12. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, wykaz dokumentów, które dołącza się do wniosku, o którym mowa w ust. 4, z uwzględnieniem w szczególności konieczności przedstawienia pełnej informacji o podmiotach ubiegających się o wydanie zezwolenia.

Art. 37. Zezwolenie określa:

- 1) imię lub imiona i nazwisko oraz adres zamieszkania osoby fizycznej oraz firmę, pod którą osoba fizyczna wykonuje działalność gospodarczą, w przypadku osoby prawnej - firmę przedsiębiorcy, siedzibę i adres;
- 2) zakres działalności.

Art. 38. 1. W przypadku utraty dokumentu zezwolenia, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny mogą wystąpić do organu nadzoru z pisemnym wnioskiem o wydanie jego duplikatu.

2. Organ nadzoru wystawia duplikat na podstawie posiadanych dokumentów.

3. Duplikat wystawia się na druku odpowiadającym dokumentowi zezwolenia. Na pierwszej stronie u góry należy umieścić wyraz "DUPLIKAT". Pod tekstem należy dodać wyrazy "oryginał podpisali" i wymienić nazwiska osób, które podpisały oryginał zezwolenia, albo stwierdzić nieczytelność podpisów oraz zamieścić datę wydania duplikatu i opatrzyć okrągłą pieczęcią urzędową. Duplikat podpisuje osoba upoważniona przez organ nadzoru.

4. Informację o wydaniu duplikatu zezwolenia umieszcza się w teczce akt.

Art. 39. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny są obowiązani informować organ nadzoru o wszystkich zmianach stanu faktycznego i prawnego dotyczących ich i wykonywanej przez nich działalności w zakresie art. 36, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia zmiany.

Art. 40. Przepisy art. 36 ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio do członków zarządu osoby prawnej wykonującej działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji.

Art. 41. 1. Organ nadzoru cofa zezwolenie, w drodze decyzji:

- 1) jeżeli broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny przestali spełniać wymogi niezbędne do wykonywania swojej działalności, określone ustawą;
- 2) na wniosek brokera.

2. Organ nadzoru może cofnąć zezwolenie, jeżeli broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny wykonują działalność z naruszeniem przepisów ustawy lub w rażący sposób narusza interesy zleceniodawcy.

3. W przypadku cofnięcia zezwolenia, z przyczyn określonych w ust. 2, o ponowne wydanie zezwolenia można ubiegać się po upływie 3 lat od dnia cofnięcia zezwolenia; w tym okresie nie można być członkiem organów zarządzających lub nadzorczych osoby prawnej prowadzącej działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do członków organów zarządzających lub nadzorczych osoby prawnej wykonującej działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji.

5. Członkowie organów zarządzających lub nadzorczych osoby prawnej wykonującej działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, której zostało cofnięte zezwolenie na podstawie ust. 2, nie mogą być przez okres 3 lat członkami organów zarządzających lub nadzorczych osoby prawnej ubiegającej się o wydanie zezwolenia.

6. Zezwolenie wygasa z chwilą śmierci brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego lub z chwilą wykreślenia go z rejestru przedsiębiorców lub ewidencji działalności gospodarczej.

Art. 42. 1. Tworzy się Komisję Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, zwaną dalej "Komisją", w składzie:

- 1) przewodniczący;
- 2) zastępca przewodniczącego;
- 3) sekretarz;
- 4) dwóch członków.

2. Osoby wchodzące w skład Komisji powinny posiadać wyższe wykształcenie oraz wyróżniać się wysokim poziomem wiedzy z dziedziny ubezpieczeń osobowych i majątkowych.

3. Osoby wchodzące w skład Komisji powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw instytucji finansowych na wniosek organu nadzoru.

4. Osobom wchodzącym w skład Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w egzaminie, opracowanie pytań testowych, przygotowanie testów egzaminacyjnych oraz udział w posiedzeniu Komisji.

5. W pracach Komisji może brać udział dwóch obserwatorów wyłonionych wspólnie przez ogólnopolskie organizacje brokerów.

6. Osoba przystępująca do egzaminu ponosi opłatę egzaminacyjną.

7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) regulamin działania Komisji;
- 2) wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji;
- 3) sposób przeprowadzania egzaminu, w tym terminy przyjmowania zgłoszeń;
- 4) zakres obowiązujących tematów egzaminu;
- 5) sposób i tryb uznawania studiów wyższych zgodnie z art. 36 ust. 10;

- 6) sposób i tryb zwalniania z egzaminu;
 - 7) wysokość opłaty egzaminacyjnej i sposób jej uiszczania.
8. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 7, uwzględni:
- 1) konieczność zapewnienia odpowiedniego sprawdzianu wiedzy kandydatów i sprawnego przeprowadzenia egzaminu oraz działania Komisji w sposób sprawny i skuteczny;
 - 2) aby wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji, mając na uwadze nakład ich pracy i zakres obowiązków, nie była wyższa niż:
 - a) 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym przeprowadzenie egzaminu, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887), zwanego dalej "przeciętnym wynagrodzeniem", za udział w egzaminie,
 - b) 10% przeciętnego wynagrodzenia za udział w posiedzeniu Komisji oraz za przygotowanie testów egzaminacyjnych,
 - c) 2% przeciętnego wynagrodzenia za opracowanie pytania testowego;
 - 3) aby wysokość opłaty egzaminacyjnej nie była wyższa niż 20% przeciętnego wynagrodzenia;
 - 4) konieczność przeprowadzania egzaminu nie rzadziej niż dwa razy w roku;
 - 5) możliwość weryfikacji przez Komisję uznania studiów wyższych, o którym mowa w art. 36 ust. 10.

Rozdział 4

Prawo przedsiębiorczości i swoboda świadczenia usług w zakresie wykonywania działalności agencji i działalności brokerskiej

Art. 43. 1. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, wpisani do rejestru pośredników ubezpieczeniowych, mogą wykonywać działalność agencyjną na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług.

2. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny, posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji wydane przez

organ nadzoru, mogą wykonywać działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług.

3. Działalność pośrednika ubezpieczeniowego w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 2, podlega nadzorowi organu nadzoru, z wyjątkiem działalności wykonywanej na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział w zakresie art. 8-13, art. 24 ust. 1 pkt 2-6 oraz ust. 2-5, art. 25, oraz art. 34 ust. 1 pkt 1, 2, 4-8 oraz ust. 2 i 3, a także innych wymogów dotyczących umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Art. 44. 1. Podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, wykonujący w tym państwie działalność zbliżoną do działalności agencyjnej, może wykonywać działalność agencyjną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, jeżeli jest wpisany do odpowiedniego rejestru pośredników w tym państwie.

2. Podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, wykonujący w tym państwie działalność zbliżoną do działalności brokerskiej, może wykonywać działalność brokerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, jeżeli jest wpisany do odpowiedniego rejestru pośredników w tym państwie.

3. Wykonywana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział działalność pośrednika ubezpieczeniowego, mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, podlega nadzorowi organu nadzoru w zakresie art. 8-13, art. 24 ust. 1 pkt 2-6 oraz ust. 2-5, art. 25, oraz art. 34 ust. 1 pkt 1, 2, 4-8 oraz ust. 2 i 3, a także innych wymogów dotyczących umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Art. 45. 1. Podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, wykonujący w tym państwie działalność zbliżoną do działalności agencyjnej, może wykonywać działalność agencyjną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział po otrzymaniu przez organ

nadzoru od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania tego podmiotu odpowiednich danych i informacji zawierających:

- 1) firmę (nazwę), adres oraz numer z właściwego rejestru, do którego podlega wpisowi na podstawie przepisów państwa członkowskiego UE;
- 2) wskazanie Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 3) adres oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) rodzaj podmiotu oraz firmę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego podmiot ten ma wykonywać działalność agencyjną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) informację o grupach ubezpieczeń, w których wykonuje działalność zbliżoną do działalności agencyjnej;
- 6) imiona i nazwiska osób upoważnionych do reprezentowania oraz kierowania sprawami tego podmiotu w zakresie jego działalności przez oddział, ze wskazaniem sposobu reprezentacji.

2. Organ nadzoru niezwłocznie potwierdza otrzymanie informacji, o których mowa w ust. 1.

3. Organ nadzoru przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania podmiotu, o którym mowa w ust. 1, informacje o zasadach służących ochronie dobra ogólnego obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o ich dostępności na stronie internetowej organu nadzoru, w terminie miesiąca od dnia otrzymania przez organ nadzoru informacji, o których mowa w ust. 1.

4. W przypadku gdy organ nadzoru nie przekaze informacji, o których mowa w ust. 3, właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania podmiotu, o którym mowa w ust. 1, w terminie określonym w ust. 3, podmiot ten może rozpocząć wykonywanie działalności przez oddział po upływie miesiąca od dnia otrzymania przez organ nadzoru informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 46. 1. Podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, wykonujący w tym państwie działalność zbliżoną do działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub

reasekuracji, może wykonywać działalność brokerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział po otrzymaniu przez organ nadzoru od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania tego podmiotu odpowiednich danych i informacji zawierających:

- 1) firmę (nazwę), adres oraz numer z właściwego rejestru, do którego podlega wpisowi na podstawie przepisów państwa członkowskiego UE;
- 2) wskazanie Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 3) rodzaj podmiotu;
- 4) informację o grupach ubezpieczeń, w których wykonuje działalność zbliżoną do działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji;
- 5) adres oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) imiona i nazwiska osób upoważnionych do reprezentowania oraz kierowania sprawami tego podmiotu w zakresie jego działalności przez oddział, ze wskazaniem sposobu reprezentacji.

2. Organ nadzoru niezwłocznie potwierdza otrzymanie informacji, o których mowa w ust. 1.

3. Organ nadzoru przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania podmiotu, o którym mowa w ust. 1, informacje o zasadach służących ochronie dobra ogólnego obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o ich dostępności na stronie internetowej organu nadzoru, w terminie miesiąca od dnia otrzymania przez organ nadzoru informacji, o których mowa w ust. 1.

4. W przypadku gdy organ nadzoru nie przekaże informacji, o których mowa w ust. 3, właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania podmiotu, o którym mowa w ust. 1, w terminie określonym w ust. 3, podmiot ten może rozpocząć wykonywanie działalności przez oddział po upływie miesiąca od dnia otrzymania przez organ nadzoru informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 47. 1. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, którzy zamierzają podjąć działalność agencyjną na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział ma obowiązek powiadomić o tym organ nadzoru.

2. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wskazują:

- 1) państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 2) adres oddziału agenta w państwie członkowskim Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 3) firmę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent zamierza wykonywać działalność agencyjną w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 4) imiona i nazwiska osób upoważnionych do reprezentowania oraz kierowania sprawami agenta w zakresie jego działalności przez oddział, ze wskazaniem sposobu reprezentacji.

3. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zamierzają wykonywać działalność przez oddział, informacje, o których mowa w ust. 2, wraz z firmą (nazwą), adresem agenta, numerem wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych oraz określeniem rodzaju agenta, a także informuje o tym agenta, którego to dotyczy.

4. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, może odmówić, w drodze decyzji, przekazania właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zamierzają wykonywać działalność przez oddział, informacji, o których mowa w ust. 2, jeżeli:

- 1) sytuacja finansowa agenta nie pozwala na utworzenie oddziału;
- 2) struktura organizacyjna oddziału nie zapewnia prawidłowego wykonywania działalności.

5. Organ nadzoru niezwłocznie informuje agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające o otrzymaniu przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym agent zamierza wykonywać działalność przez oddział informacji, o których mowa w ust. 3.

6. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające mogą ustanowić oddział:

- 1) jeżeli po przekazaniu informacji zgodnie z ust. 3 otrzymają od organu nadzoru informacje o zasadach dobra ogólnego obowiązujących w przyjmującym państwie

członkowskim Unii Europejskiej, ich dostępności na stronie internetowej właściwego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego odesłanie zostało zamieszone na stronie internetowej EIOPA, a także informację, że mogą oni rozpocząć wykonywanie działalności w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej pod warunkiem przestrzegania tych zasad, albo

- 2) w przypadku nieotrzymania od organu nadzoru informacji, o której mowa w pkt 1 - po upływie miesiąca od dnia otrzymania przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym agent zamierza wykonywać działalność przez oddział informacji, o których mowa w ust. 3.

7. O zamiarze zmiany danych lub informacji, o których mowa w ust. 2, agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające informują organ nadzoru co najmniej na miesiąc przed ich wprowadzeniem. Organ nadzoru informuje o tej zmianie przyjmujące państwo członkowskie Unii Europejskiej nie później niż w ciągu miesiąca od dnia ich otrzymania.

Art. 48. 1. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny, którzy zamierzają podjąć działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział, mają obowiązek powiadomić o tym organ nadzoru.

2. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny wskazują:

- 1) państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 2) adres oddziału brokera w państwie członkowskim Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być utworzony oddział;
- 3) imiona i nazwiska osób upoważnionych do reprezentowania oraz kierowania sprawami brokera w zakresie jego działalności przez oddział, ze wskazaniem sposobu reprezentacji.

3. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny zamierzają wykonywać działalność przez oddział, informacje, o których mowa w ust. 2, wraz firmą (nazwą), adresem brokera, numerem wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych oraz określeniem rodzaju brokera i zakresu zezwolenia, a także informuje o tym brokera, którego to dotyczy.

4. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, może odmówić, w drodze decyzji, przekazania właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny zamierzają wykonywać działalność przez oddział, informacji, o których mowa w ust. 2, jeżeli:

- 1) sytuacja finansowa brokera nie pozwala na utworzenie oddziału;
- 2) struktura organizacyjna oddziału nie zapewnia prawidłowego wykonywania działalności;

5. Organ nadzoru niezwłocznie informuje brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego o otrzymaniu przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym broker zamierza wykonywać działalność przez oddział informacji, o których mowa w ust. 3.

6. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny mogą ustanowić oddział:

- 1) jeżeli po przekazaniu informacji zgodnie z ust. 3 otrzymają od organu nadzoru informacje o zasadach dobra ogólnego obowiązujących w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej, ich dostępności na stronie internetowej właściwego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego odesłanie zostało zamieszone na stronie internetowej EIOPA, a także informację, że mogą oni rozpocząć działalność w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej pod warunkiem przestrzegania tych zasad, albo
- 2) w przypadku nieotrzymania od organu nadzoru informacji, o których mowa w pkt 1 - po upływie miesiąca od dnia otrzymania przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym broker zamierza wykonywać działalność przez oddział informacji, o których mowa w ust. 3.

7. O zamiarze zmiany danych lub informacji, o których mowa w ust. 2, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny informują organ nadzoru co najmniej na miesiąc przed ich wprowadzeniem. Organ nadzoru informuje o tej zmianie przyjmujące państwo członkowskie Unii Europejskiej nie później niż w ciągu miesiąca od dnia ich otrzymania.

Art. 49. 1. Podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, wykonujący w tym państwie działalność zbliżoną do działalności agencyjnej, może wykonywać działalność agencyjną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, po otrzymaniu przez organ nadzoru od właściwego

organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania tego podmiotu, odpowiednich danych i informacji zawierających:

- 1) firmę (nazwę), adres oraz numer z właściwego rejestru, do którego podlega wpisowi na podstawie przepisów państwa członkowskiego UE;
- 2) wskazanie Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa, na terytorium którego ma być wykonywana działalność agencyjna;
- 3) rodzaj podmiotu oraz firmę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego podmiot ten ma wykonywać czynności agencyjne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) informacje o grupach ubezpieczeń, w których wykonuje działalność zbliżoną do działalności agencyjnej.

2. Organ nadzoru niezwłocznie potwierdza otrzymanie informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 50. 1. Podmiot mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, wykonujący w tym państwie działalność zbliżoną do działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, może wykonywać działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, po otrzymaniu przez organ nadzoru od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym znajduje się siedziba lub miejsce zamieszkania tego podmiotu, odpowiednich danych i informacji zawierających:

- 1) firmę (nazwę), adres oraz numer z właściwego rejestru, do którego podlega wpisowi na podstawie przepisów państwa członkowskiego UE;
- 2) wskazanie Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa, na terytorium którego ma być prowadzona działalność brokerska w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji;
- 3) rodzaj podmiotu;
- 4) informacje o grupach ubezpieczeń, w których wykonuje działalność zbliżoną do działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji.

2. Organ nadzoru niezwłocznie potwierdza otrzymanie informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 51. 1. Agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, którzy zamierzają podjąć działalność agencyjną na terytorium innego niż Rzeczpospolita

Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, mają obowiązek powiadomić o tym organ nadzoru.

2. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wskazują:

- 1) państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być wykonywana działalność agencyjna;
- 2) firmę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz których agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zamierzają wykonywać działalność agencyjną w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

3. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające zamierzają wykonywać działalność, informacje, o których mowa w ust. 2, wraz z firmą, adresem agenta, numerem wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych oraz określeniem rodzaju agenta.

4. Organ nadzoru niezwłocznie informuje agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, że właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej otrzymał informacje, o których mowa w ust. 3, oraz że mogą rozpocząć wykonywanie działalności na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

5. Wraz z informacją, o której mowa w ust. 4, organ nadzoru informuje agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające o zasadach dobra ogólnego obowiązujących w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej, ich dostępności na stronie internetowej właściwego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego odesłanie zostało zamieszone na stronie internetowej EIOPA, a także informuje o możliwości rozpoczęcia działalności w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej pod warunkiem przestrzegania tych zasad.

6. O zamiarze zmiany danych lub informacji, o których mowa w ust. 2, agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające informują organ nadzoru co najmniej na miesiąc przed ich wprowadzeniem. Organ nadzoru informuje o tej zmianie właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie później niż w ciągu miesiąca od dnia ich otrzymania.

Art. 52. 1. Broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny, którzy zamierzają podjąć działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji na terytorium innego niż

Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, ma obowiązek powiadomić o tym organ nadzoru.

2. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny wskazują państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego ma być wykonywana działalność.

3. Organ nadzoru, w terminie miesiąca od powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny zamierzają wykonywać działalność, informację, o której mowa w ust. 2, wraz firmą (nazwą), adresem brokera, numerem z rejestru pośredników ubezpieczeniowym oraz określeniem rodzaju brokera i zakresu zezwolenia.

4. Organ nadzoru niezwłocznie informuje brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego, że właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej otrzymał informacje, o których mowa w ust. 3, oraz że mogą rozpocząć wykonywanie działalności na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

5. Wraz z informacją, o której mowa w ust. 4, organ nadzoru informuje brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego o zasadach dobra ogólnego obowiązujących w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej, ich dostępności na stronie internetowej właściwego organu tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego odesłanie zostało zamieszczone na stronie internetowej EIOPA, a także informuje o możliwości rozpoczęcia działalności w przyjmującym państwie członkowskim Unii Europejskiej pod warunkiem przestrzegania tych zasad.

6. O zamiarze zmiany danych lub informacji, o których mowa w ust. 2 i 3, broker ubezpieczeniowy i broker reasekuracyjny informują organ nadzoru co najmniej na miesiąc przed ich wprowadzeniem. Organ nadzoru informuje o tej zmianie właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie później niż w ciągu miesiąca od dnia ich otrzymania.

Art. 53. Organ nadzoru informuje właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o usunięciu z rejestru pośredników ubezpieczeniowych pośrednika ubezpieczeniowego wykonującego działalność na terytorium tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, nie później niż w ciągu miesiąca od dnia jego usunięcia.

Rozdział 5

Rejestr pośredników ubezpieczeniowych

Art. 54. 1. Agent ubezpieczeniowy, agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, broker ubezpieczeniowy oraz broker reasekuracyjny podlegają wpisowi do rejestru pośredników ubezpieczeniowych.

2. Rejestr pośredników ubezpieczeniowych składa się z:

- 1) rejestru agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, zwanego dalej „rejestrem agentów”;
- 2) rejestru brokerów ubezpieczeniowych i brokerów reasekuracyjnych, zwanego dalej „rejestrem brokerów”.

3. Rejestr pośredników ubezpieczeniowych jest prowadzony przez organ nadzoru w systemie rejestracji internetowej, z zastrzeżeniem art. 60.

4. Rejestr agentów jest jawny w zakresie aktualnych danych, o których mowa w art. 57 ust. 1- 3, z wyłączeniem informacji określonych w art. 57 ust. 1 pkt 2 lit. b-c. Dane udostępnianie są przy pomocy formularza.

5. Informacje z rejestru agentów dotyczące danych historycznych udzielane są na wniosek agenta ubezpieczeniowego, agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, osoby fizycznej wykonującej czynności agencyjne lub osób, o których mowa w art. 21 ust. 2, których informacje dotyczą.

6. Informacja, czy z przedsiębiorcą rozwiązano umowę agencyjną z powodu wykonywania przez agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające działalności z naruszeniem przepisów prawa, umowy agencyjnej, staranności lub dobrych obyczajów ze wskazaniem zakładu ubezpieczeń, który rozwiązał umowę agencyjną, oraz informacja, o której mowa w art. 59 ust. 4, udzielane są na wniosek zakładu ubezpieczeń lub przedsiębiorcy, którego informacja dotyczy, złożony zgodnie z ust. 7.

7. Informacji określonych w ust. 6 udziela Polska Izba Ubezpieczeń.

8. Rejestr brokerów jest jawny w zakresie aktualnych danych, o których mowa w art. 61 ust. 1 i 2, z wyłączeniem informacji określonych w art. 61 ust. 1 pkt 2 lit. b-c. Dane udostępnianie są przy pomocy formularza.

9. Informacje z rejestru brokerów dotyczące danych historycznych udzielane są na wniosek brokera ubezpieczeniowego, brokera reasekuracyjnego lub osoby fizycznej

wykonywającej czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, których informacje dotyczą.

10. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb prowadzenia rejestru pośredników ubezpieczeniowych, zasady współpracy organu nadzoru i Polskiej Izby Ubezpieczeń w zakresie dotyczącym udzielania informacji określonych w ust. 6, a także sposób udostępniania informacji z tego rejestru, w tym wzory formularzy, o których mowa w ust. 4 i 8, uwzględniając w szczególności konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania rejestru pośredników ubezpieczeniowych.

Art. 55. Zakład ubezpieczeń składa, wraz z niezbędnymi dokumentami, wniosek o wpisanie do rejestru agentów podmiotu, z którym zawarł umowę agencyjną, niezwłocznie po jej zawarciu, jednak nie później niż w terminie 14 dni.

Art. 56. 1. Organ nadzoru dokonuje wpisu do rejestru agentów na podstawie wniosku złożonego przez zakład ubezpieczeń, w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku, oraz informuje o tym zakład ubezpieczeń.

2. Organ nadzoru może odmówić wpisu do rejestru agentów, jeżeli osoby fizyczne, przy pomocy których mają być wykonywane czynności agencyjne, nie spełniają wymogów określonych w art. 21 ust. 1 lub agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 21 ust. 2. Odmowa wpisu następuje w drodze decyzji.

3. Jeżeli wniosek zakładu ubezpieczeń dotyczy agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonującego już działalność agencyjną na rzecz innego lub innych zakładów ubezpieczeń i wpisanego do rejestru agentów, organ nadzoru uzupełnia dane, o których mowa odpowiednio w art. 57 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, sposób składania wniosków o wpis albo o zmianę wpisu do rejestru agentów oraz wykaz dokumentów dołączanych do takich wniosków, mając w szczególności na uwadze zapewnienie sprawnego funkcjonowania rejestru oraz pełnej informacji o osobach, przy pomocy których mają być wykonywane czynności agencyjne w zakresie spełniania wymogów określonych w art. 21 ust. 1.

Art. 57. 1. Rejestr agentów zawiera, w odniesieniu do osób fizycznych:

1) numer wpisu do rejestru;

- 2) dane osobowe, obejmujące:
 - a) imię lub imiona i nazwisko,
 - b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) miejsce zamieszkania,
 - d) numer identyfikacji podatkowej (NIP),
 - e) nazwę, pod którą wykonuje działalność gospodarczą,
 - f) siedzibę i adres;
- 3) firmę lub firmy zakładów ubezpieczeń, na rzecz których działa agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, oraz zakres pełnomocnictw, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1 i 3;
- 4) rodzaj agenta wykonującego działalność agencyjną;
- 5) wykaz osób fizycznych, przy pomocy których agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonuje czynności agencyjne wraz z nadanym w rejestrze numerem, zawierający dane określone w pkt 2 lit. a-c;
- 6) w przypadku agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające działającego na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, numer polisy potwierdzającej zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w art. 22 ust. 3 i 4, termin obowiązywania tej umowy oraz nazwę zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto tę umowę.

2. Rejestr agentów zawiera, w odniesieniu do przedsiębiorców niebędących osobami fizycznymi:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) dane dotyczące podmiotu, obejmujące:
 - a) firmę (nazwę) agenta,
 - b) siedzibę i adres,
 - c) numer w rejestrze przedsiębiorców,
 - d) informację, czy agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające jest bankiem, spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową, do którego stosuje się szczególne zasady w zakresie spełniania przez osoby wykonujące czynności agencyjne warunku, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 5.

- 3) firmę lub firmy zakładów ubezpieczeń, na rzecz których działa agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające, oraz zakres pełnomocnictw, o których mowa w art. 23 ust. 2;
- 4) rodzaj agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonującego działalność agencyjną;
- 5) wykaz osób fizycznych, przy pomocy których agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonuje czynności agencyjne wraz z nadanym w rejestrze numerem, zawierający dane określone w ust. 1 pkt 2 lit. a-c;
- 6) w przypadku agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające działającego na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, numer polisy potwierdzającej zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, o których mowa w art. 22 ust. 3 i 4, termin obowiązywania tej umowy oraz nazwę zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto tę umowę;
- 7) wykaz wspólników lub członków zarządu, zawierający dane określone w ust. 1 pkt 2 lit. a-c;
- 8) tożsamość akcjonariuszy lub udziałowców posiadających co najmniej 10% udziału w kapitale zakładowym oraz wysokość tych udziałów;
- 9) tożsamość osób, które mają z nimi bliskie powiązania;
- 10) informację, że udziały, o których mowa w pkt 8, oraz bliskie powiązania, o których mowa w pkt 9, nie uniemożliwiają organowi nadzoru skuteczne sprawowanie nadzoru.

3. Rejestr agentów, w przypadku agentów ubezpieczeniowych lub agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wykonujących działalność agencyjną na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, zawiera dodatkowo:

- 1) wykaz państw członkowskich Unii Europejskiej, w których działalność jest wykonywana przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług;
- 2) adres oddziału agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym działalność ma być wykonywana, jeżeli oddział ma być ustanowiony;

3) firmę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające ma wykonywać działalność agencyjną w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

4. Tożsamość podmiotów, o których mowa w ust. 2 pkt 8 i 9, w odniesieniu do osób fizycznych obejmuje dane osobowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2, a w odniesieniu do przedsiębiorców niebędących osobami fizycznymi - dane dotyczące podmiotu, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit a-c.

Art. 58. 1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany zapewnić zgodność danych dotyczących agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wpisanych na jego wniosek do rejestru agentów ze stanem faktycznym.

2. Wszelkie zmiany danych, objętych wpisem do rejestru agentów, zakład ubezpieczeń zgłasza niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia powzięcia wiadomości przez zakład ubezpieczeń o ich zaistnieniu.

3. Organ nadzoru dokonuje wpisu zmian do rejestru agentów na podstawie wniosku złożonego przez zakład ubezpieczeń wraz z niezbędnymi dokumentami.

4. Organ nadzoru może odmówić dokonania wpisu zmian do rejestru agentów, jeżeli osoby fizyczne, przy pomocy których mają być wykonywane czynności agencyjne, nie spełniają wymogów określonych w art. 21 ust. 1 lub agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 21 ust. 2 lub art. 57 ust. 2 pkt 10. Odmowa dokonania wpisu zmian następuje w drodze decyzji.

Art. 59. 1. Z chwilą rozwiązania umowy agencyjnej zakład ubezpieczeń jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni, wystąpić do organu nadzoru z wnioskiem o wykreślenie agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające z rejestru agentów.

2. Jeżeli wniosek dotyczy agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonującego działalność agencyjną na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń, organ nadzoru zmienia dane, o których mowa odpowiednio w art. 57 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3.

3. Jeżeli przyczyną rozwiązania umowy agencyjnej jest wykonywanie przez agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające działalności z naruszeniem przepisów prawa, umowy agencyjnej, staranności lub dobrych obyczajów, zakład ubezpieczeń informuje o tym organ nadzoru, a informacja o przyczynie rozwiązania

umowy agencyjnej ze wskazaniem informującego zakładu ubezpieczeń jest odnotowywana w rejestrze agentów.

4. W przypadku powzięcia przez zakład ubezpieczeń informacji, że przedsiębiorca, z którym rozwiązano umowę agencyjną z przyczyny określonej w ust. 3, wystąpił na drodze sądowej lub innej właściwej o stwierdzenie wadliwości rozwiązania umowy agencyjnej przez zakład ubezpieczeń, zakład ubezpieczeń niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 3 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu przez agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające na drogę sądową lub inną właściwą, informuje o tym organ nadzoru, a okoliczność ta jest odnotowywana w rejestrze agentów.

5. O prawomocnym rozstrzygnięciu przez sąd lub inny właściwy organ w przedmiocie prawidłowości albo wadliwości rozwiązania umowy agencyjnej z przyczyn określonych w ust. 3 zakład ubezpieczeń niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 3 dni od dnia uprawomocnienia się takiego rozstrzygnięcia, poinformuje organ nadzoru. W takim przypadku wykreśla się z rejestru informacje, o których mowa w ust. 3 lub ust. 4.

6. Odpowiedzialność za zgodność ze stanem faktycznym informacji, o których mowa w ust. 3-5, oraz ich wykorzystanie przez podmioty, którym takie informacje zostały udostępnione, ponosi zakład ubezpieczeń, który przekazał te informacje.

7. Dane dotyczące agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykreślonego z rejestru agentów są przechowywane w tym rejestrze przez 10 lat.

8. Informację o wykreśleniu agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające z rejestru agentów organ nadzoru niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia wykreślenia, przekazuje właściwemu organowi prowadzącemu rejestr pośredników ubezpieczeniowych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym agent ubezpieczeniowy lub agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonuje działalność.

Art. 60. 1. Organ nadzoru, z urzędu, dokonuje wpisu do rejestru brokerów z dniem wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji.

2. W przypadku wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji osobie fizycznej organ nadzoru z urzędu wpisuje ją do rejestru brokerów jako osobę wykonującą czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji.

3. W przypadku wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji osobie prawnej organ nadzoru z urzędu wpisuje jako osoby wykonujące czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji członków zarządu spełniających warunki określone w art. 36 ust. 4 pkt 1 lit. e i f albo w ust. 8 lub 9.

Art. 61. 1. Rejestr brokerów zawiera, w odniesieniu do osób fizycznych:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) dane osobowe, obejmujące:
 - a) imię lub imiona i nazwisko,
 - b) numer PESEL lub, gdy ten numer nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) miejsce zamieszkania,
 - d) siedzibę i adres,
 - e) numer identyfikacji podatkowej (NIP),
 - f) firmę (nazwę), pod którą prowadzi działalność;
- 3) numer i datę wydania zezwolenia;
- 4) datę i przyczynę cofnięcia zezwolenia;
- 5) w przypadku brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego wykonującego działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług:
 - a) wykaz państw członkowskich Unii Europejskiej, w których czynności są wykonywane, przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług,
 - b) adres oddziału brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym działalność ma być wykonywana, jeżeli oddział ma być ustanowiony;
- 6) rodzaj działalności brokerskiej;
- 7) wykaz osób fizycznych, przy pomocy których broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny wykonuje czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, zawierający dane, o których mowa w pkt 2 lit. a-c;
- 8) numer dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art. 30 ust. 1, termin obowiązywania tej umowy ubezpieczenia oraz nazwę zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto tę umowę.

2. Rejestr brokerów zawiera, w odniesieniu do osób prawnych:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) dane dotyczące brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego, obejmujące:
 - a) firmę (nazwę),
 - b) numer w rejestrze przedsiębiorców,
 - c) dane osób wchodzących w skład zarządu obejmujące dane, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a-c,
 - d) siedzibę i adres podmiotu,
 - e) numer i datę wydania zezwolenia;
- 3) datę i przyczynę cofnięcia zezwolenia;
- 4) w przypadku brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego wykonującego działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług:
 - a) wykaz państw członkowskich Unii Europejskiej, w których czynności są wykonywane, przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług,
 - b) adres oddziału brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym działalność ma być wykonywana, jeżeli oddział ma być ustanowiony;
- 5) rodzaj działalności brokerskiej;
- 6) wykaz osób fizycznych, przy pomocy których broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny wykonuje czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, zawierający dane, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a-c;
- 7) numer dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art. 30 ust. 1, termin obowiązywania tej umowy ubezpieczenia oraz nazwę zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto tę umowę;
- 8) tożsamość akcjonariuszy lub udziałowców posiadających co najmniej 10% udziału w kapitale zakładowym oraz wysokość tych udziałów;
- 9) tożsamość osób, które mają z nimi bliskie powiązania;
- 10) informację, że udziały, o których mowa w pkt 8, oraz bliskie powiązania, o których mowa w pkt 9, nie uniemożliwiają organowi nadzoru skutecznego sprawowania nadzoru.

3. Dane dotyczące brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego wykreślonego z rejestru są przechowywane w rejestrze przez 10 lat.

4. Tożsamość podmiotów, o których mowa w ust. 2 pkt 8 i 9, w odniesieniu do osób fizycznych obejmuje dane osobowe, o których mowa w ust. 1 pkt 2, a w odniesieniu do osób prawnych - dane dotyczące podmiotu, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, b i d.

Art. 62. Organ nadzoru dokonuje wykreślenia brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego z rejestru brokerów w przypadku:

- 1) cofnięcia zezwolenia;
- 2) wygaśnięcia zezwolenia.

Art. 63. 1. W przypadku każdej zmiany danych, objętych wpisem do rejestru brokerów, broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tych zmian, jest obowiązany złożyć do organu nadzoru wniosek o dokonanie zmian treści wpisu wraz z niezbędnymi dokumentami.

2. Organ nadzoru może odmówić dokonania zmian wpisu do rejestru brokerów, jeżeli osoba fizyczna lub prawna nie spełnia warunków określonych w art. 36 lub broker ubezpieczeniowy lub broker reasekuracyjny nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 61 ust. 2 pkt 10. Odmowa wpisu następuje w drodze decyzji.

3. Organ nadzoru może odmówić wpisu do rejestru brokerów, jeżeli osoby fizyczne, przy pomocy których mają być wykonywane czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, nie spełniają wymogów określonych w art. 36 ust. 4 pkt 1 lit. a-e. Odmowa wpisu następuje w drodze decyzji.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, sposób składania wniosków o zmianę wpisu do rejestru brokerów oraz wykaz dokumentów dołączanych do takich wniosków, w szczególności mając na uwadze zapewnienie sprawnego funkcjonowania rejestru oraz pełnej informacji o osobach, przy pomocy których mają być wykonywane czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji w zakresie spełniania wymogów określonych w art. 36 ust. 4 pkt 1 lit. a-e.

Rozdział 6

Nadzór nad dystrybucją ubezpieczeń i dystrybucją reasekuracji

Art. 64. 1. Organ nadzoru sprawuje nadzór nad wykonywaniem działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji, z zastrzeżeniem art. 43 ust. 3, art. 44 ust. 3.

2. Organ nadzoru sprawuje nadzór nad:

- 1) zakładem ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych, agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające oraz przedsiębiorców, o których mowa w art. 3;
- 2) działalnością agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające w zakresie, o którym mowa w art. 71, art. 82 ust. 1 pkt 2 oraz art. 83 ust. 2;
- 3) działalnością brokerów ubezpieczeniowych i brokerów reasekuracyjnych.

3. Organ nadzoru sprawuje nadzór, o którym mowa w ust. 1 i 2, w sposób proporcjonalny do charakteru, skali i złożoności ryzyk właściwych dla działalności dystrybutora ubezpieczeń i dystrybutora reasekuracji.

Art. 65. Organ nadzoru monitoruje rynek produktów ubezpieczeniowych, które są wprowadzane do obrotu, dystrybuowane lub sprzedawane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 66. 1. Jeżeli główne miejsce wykonywania działalności przez pośrednika ubezpieczeniowego, mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, organ nadzoru na podstawie wspólnego uzgodnienia z właściwym organem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym pośrednik ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, może zostać wyznaczony jako organ sprawujący nadzór nad tym pośrednikiem w zakresie określonym ustawą, z wyjątkiem rozdziału 4 i 5.

2. Jeżeli główne miejsce wykonywania działalności przez pośrednika ubezpieczeniowego, wpisanego do rejestru pośredników ubezpieczeniowych, znajduje się w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, organ nadzoru na podstawie wspólnego uzgodnienia z właściwym organem przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej może wyznaczyć jako organ sprawujący nadzór nad tym pośrednikiem inny organ przyjmującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w zakresie określonym ustawą, z wyjątkiem rozdziału 4 i 5.

3. Przed podjęciem wspólnego uzgodnienia, o którym mowa w ust. 2, organ nadzoru przekazuje pośrednikowi ubezpieczeniowemu informacje o:

- 1) zamiarze podjęcia wspólnego uzgodnienia,
- 2) projektowanej treści wspólnego uzgodnienia,

3) procedurach odwoławczych od rozstrzygnięć organu wyznaczanego do sprawowania nadzoru nad pośrednikiem

– umożliwiając pośrednikowi ubezpieczeniowemu wyrażenie opinii.

4. Organ nadzoru niezwłocznie informuje właściwego pośrednika ubezpieczeniowego oraz EIOPA o podjęciu wspólnego uzgodnienia, o którym mowa w ust. 2, a także informuje o dniu, od którego wspólne uzgodnienie będzie przez organy nadzorcze stosowane.

5. Główne miejsce wykonywania działalności oznacza miejsce, z którego zarządzana jest główna działalność.

Art. 67. 1. Jeżeli organ nadzoru stwierdzi, że pośrednik ubezpieczeniowy wykonujący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, przy wykonywaniu tej działalności nie przestrzega przepisów prawa polskiego, organ nadzoru informuje o tym właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym pośrednik ten ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, z zastrzeżeniem art. 44 ust. 3.

2. Jeżeli pomimo zastosowania środków przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej wobec pośrednika ubezpieczeniowego środki te okażą się niedostateczne lub nie zostaną zastosowane, a pośrednik ten w dalszym ciągu narusza przepisy prawa polskiego, organ nadzoru, po poinformowaniu właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym podmiot ten ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, może:

- 1) zastosować odpowiednie uprawnienia przysługujące mu zgodnie z ustawą w stosunku do pośrednika ubezpieczeniowego, aby zapobiec dalszym naruszeniom prawa;
- 2) złożyć wniosek o pomoc do EIOPA o wydanie rozstrzygnięcia zgodnie z art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/79/WE.

3. Organ nadzoru w ramach czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 1, może również zakazać wykonywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności przez pośrednika ubezpieczeniowego mającego siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej.

4. Organ nadzoru może zastosować uprawnienia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, bez konieczności uprzedniego informowania organu nadzorczego innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli stwierdzi, że pośrednik

ubezpieczeniowy wykonujący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, przy wykonywaniu tej działalności nie przestrzega przepisów prawa polskiego i natychmiastowe działanie jest niezbędne do ochrony interesów klientów.

5. O przypadkach i przyczynach zastosowania środków, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i ust. 4, organ nadzoru informuje pośrednika ubezpieczeniowego, którego to dotyczy, a także właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, EIOPA i Komisję Europejską.

6. Organ nadzoru po otrzymaniu od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej informacji, iż pośrednik ubezpieczeniowy wpisany do rejestru pośredników ubezpieczeniowych wykonujący działalność na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług, narusza obowiązujące w tym państwie przepisy prawa, może zastosować odpowiednie uprawnienia przysługujące mu zgodnie z ustawą w stosunku do pośrednika ubezpieczeniowego, aby zapobiec dalszym naruszeniom przepisów prawa obowiązujących w tym państwie. Organ nadzoru informuje właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej o podjętych środkach.

Art. 68. 1. Organ nadzoru niezwłocznie przekazuje EIOPA informacje z rejestru pośredników ubezpieczeniowych dotyczące pośredników ubezpieczeniowych wykonujących działalność na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług.

2. Organ nadzoru na swojej stronie internetowej zamieszcza odesłanie do rejestru EIOPA zawierającego wykaz pośredników ubezpieczeniowych wykonujących działalność transgranicznie.

Art. 69. Organ nadzoru informuje Komisję Europejską o trudnościach jakie napotykają dystrybutorzy ubezpieczeń i dystrybutorzy reasekuracji przy wykonywaniu działalności w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej.

Art. 70. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę działalności zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające.

2. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, sprawdzeniu podlega zgodność działalności z przepisami prawa i obejmuje w szczególności:

- 1) prawidłowość zawierania umów agencyjnych, postanowienia umów agencyjnych oraz postanowienia udzielanych pełnomocnictw;
- 2) terminowość składania wniosku o wpis do rejestru agentów podmiotu, z którym została zawarta umowa agencyjna;
- 3) terminowość składania wniosku o dokonanie wpisu zmian do rejestru agentów;
- 4) terminowość składania wniosku o wykreślenie podmiotu z rejestru agentów;
- 5) prawidłowość danych dotyczących agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, przekazanych do organu nadzoru przez zakład ubezpieczeń wraz z wnioskiem o wpis do rejestru, zmianę danych w rejestrze albo wykreślenie z rejestru;
- 6) przestrzeganie przez agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wymogu wykonywania czynności agencyjnych przez osoby fizyczne spełniające warunki określone w art. 21 ust. 1;
- 7) w przypadku korzystania przez zakład ubezpieczeń z usług podmiotów, o których mowa w art. 45 ust. 1 lub art. 49 ust. 1 - sprawdzenie, czy podmioty te wykonują działalność agencyjną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 45 lub art. 49;
- 8) przestrzeganie przez agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wymogu określonego w art. 21 ust. 2.

3. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę działalności zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług przedsiębiorców, o których mowa w art. 3.

4. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 3, sprawdzeniu podlega zgodność działalności z wymogami określonymi w art. 3.

5. W przypadku zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej innym niż Rzeczpospolita Polska, wykonującego działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów rozdziału 8 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, na potrzeby kontroli i nadzoru nad działalnością tego zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych, agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające oraz przedsiębiorców, o których mowa w art. 3, stosuje się odpowiednio art. 214 oraz art. 333 ust. 4-8 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Art. 71. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę działalności agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające.

2. W ramach kontroli działalności agencyjnej, o której mowa w ust. 1, sprawdzeniu podlega zgodność działalności z przepisami prawa.

Art. 72. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę działalności brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego.

2. W ramach kontroli działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji sprawdzeniu podlega zgodność prowadzonej działalności brokerskiej z przepisami prawa oraz stan majątkowy.

3. Organ nadzoru może nałożyć na brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego sankcje, o których mowa w art. 83 ust. 2 przypadku odmowy poddania się kontroli lub utrudniania czynności kontrolnych.

Art. 73. 1. Kontrolę przeprowadza zespół inspekcyjny składający się co najmniej z dwóch inspektorów po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydanego przez organ nadzoru.

2. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) wskazanie podstawy prawnej;
- 2) oznaczenie organu kontroli;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko inspektora uprawnionego do wykonania kontroli oraz numer jego legitymacji służbowej;
- 5) firmę (nazwę) przedsiębiorcy objętego kontrolą;
- 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 7) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach podmiotu kontrolowanego.

3. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie lub w miejscu wykonywania działalności oraz w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności przez podmiot kontrolowany.

4. Kontrola lub poszczególne czynności kontrolne, za zgodą podmiotu kontrolowanego, mogą być przeprowadzane również w siedzibie organu jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli.

5. Czynności kontrolne powinny zostać przeprowadzone w terminie nie dłuższym niż 60 dni od dnia rozpoczęcia kontroli.

Art. 74. 1. Inspektor podlega wyłączeniu od udziału w kontroli, jeżeli ustalenia kontroli mogłyby oddziaływać na jego prawa lub obowiązki albo prawa lub obowiązki jego małżonka lub osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia albo osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. Inspektor może być wyłączony również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, ujawnią się w toku kontroli, inspektor powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie organ nadzoru.

4. Wyłączony inspektor powinien podejmować jedynie czynności niecierpiące zwłoki, ze względu na interes publiczny lub ważny interes podmiotu kontrolowanego.

5. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia organ nadzoru z urzędu albo na wniosek podmiotu kontrolowanego lub na wniosek inspektora. Organ nadzoru, postanawiając o wyłączeniu inspektora, uzupełnia skład zespołu inspekcyjnego, a także zmienia odpowiednio upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz niezwłocznie doręcza upoważnienia podmiotowi kontrolowanemu.

6. Z ważnych przyczyn organ nadzoru może zmienić skład osobowy zespołu inspekcyjnego także w przypadkach innych niż określone w ust. 1 i 2. Zdanie drugie ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 75. 1. Podmiot kontrolowany zapewnia zespołowi inspekcyjnemu warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzania kontroli.

2. Inspektorzy tworzący zespół inspekcyjny, w zakresie ustalonym w upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli, mają prawo do:

- 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń podmiotu kontrolowanego;
- 2) w miarę możliwości, swobodnego dostępu do oddzielnego pomieszczenia biurowego oraz środków łączności;
- 3) wglądu do wszelkich dokumentów podmiotu kontrolowanego oraz wymaganych kopie, odpisów i wyciągów z tych dokumentów;
- 4) wglądu do danych zawartych w systemach informatycznych oraz wymaganych kopii lub wyciągów z tych danych, w tym również w formie elektronicznej;

- 5) w przypadku kontroli zakładu ubezpieczeń – wglądu do wszelkich dokumentów dotyczących agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające znajdujących się w jego posiadaniu oraz wymaganych kopii, odpisów i wyciągów z tych dokumentów;
- 6) uzyskania wyjaśnień ustnych lub pisemnych od podmiotu kontrolowanego lub jego pracowników, a w przypadku kontroli zakładu ubezpieczeń – agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, w tym, w miarę możliwości, w formie elektronicznej;
- 7) sporządzenia niezbędnych danych na żądanie inspektorów, w tym, w miarę możliwości, w formie elektronicznej;
- 8) zabezpieczenia dokumentów i innych dowodów.

3. W okresie trwania kontroli podmiot kontrolowany jest obowiązany niezwłocznie wypełniać obowiązki, o których mowa w ust. 2.

4. Materiały sporządzane przez podmiot kontrolowany na potrzeby przeprowadzanej kontroli powinny być podpisane przez osoby upoważnione do ich sporządzania. W przypadku odmowy dokonania tych czynności inspektor sporządza stosowną adnotację na tych materiałach.

Art. 76. 1. Ustaleń kontroli dokonuje się na podstawie dowodów.

2. Do dowodów zalicza się w szczególności:

- 1) dokumenty;
- 2) dane i informacje umieszczone w systemach informatycznych podmiotu kontrolowanego;
- 3) dowody rzeczowe;
- 4) oświadczenia, informacje i wyjaśnienia złożone przez upoważnionych pracowników zakładu ubezpieczeń, a w przypadku podmiotu wykonującego działalność agencyjną lub działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji – przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność lub jego upoważnionych pracowników;
- 5) oświadczenia osób trzecich;
- 6) opinie ekspertów;
- 7) wyniki oględzin;
- 8) inne materiały będące przedmiotem kontroli, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą.

3. Organ nadzoru przed podpisaniem protokołu, o którym mowa w art. 78 ust. 1, zapewnia podmiotowi kontrolowanemu możliwość zapoznania się oraz ustosunkowania się do materiałów będących dowodami w kontroli, które nie zostały uzyskane w toku kontroli.

4. Dowody uzyskane w toku kontroli są przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich bez zgody inspektora kierującego zespołem inspekcyjnym. Ograniczenie to nie dotyczy inspektorów wchodzących w skład zespołu inspekcyjnego.

5. Zebrane w toku kontroli dowody mogą być zabezpieczane przez:

- 1) oddanie na przechowanie zarządowi zakładu ubezpieczeń, upoważnionemu przez zarząd pracownikowi zakładu ubezpieczeń a w przypadku podmiotu wykonującego działalność agencyjną lub działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji – przedsiębiorcy prowadzącego taką działalność lub upoważnionemu przez niego pracownikowi;
- 2) przechowanie w siedzibie podmiotu kontrolowanego w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu;
- 3) zabranie z siedziby podmiotu kontrolowanego za pokwitowaniem.

Art. 77. 1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół.

2. Protokół kontroli zawiera:

- 1) nazwę i siedzibę podmiotu kontrolowanego;
- 2) datę i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz jego zmiany;
- 3) miejsce i datę przeprowadzania czynności kontrolnych;
- 4) w przypadku kontroli zakładu ubezpieczeń – wskazanie jednostek organizacyjnych objętych kontrolą;
- 5) imiona i nazwiska inspektorów przeprowadzających kontrolę;
- 6) określenie zakresu kontroli;
- 7) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w toku kontroli;
- 8) opis dokonanych czynności oraz ustalenia stanu faktycznego;
- 9) wzmiankę o poinformowaniu podmiotu kontrolowanego o przysługujących mu prawach i obowiązkach;
- 10) wykaz załączników z podaniem nazwy i cech każdego załącznika;
- 11) miejsce i datę sporządzenia protokołu.

3. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden egzemplarz inspektor kierujący zespołem inspekcyjnym lub w jego zastępstwie inny inspektor wchodzący

w skład zespołu inspekcyjnego przeprowadzającego kontrolę przekazuje podmiotowi kontrolowanemu.

4. Przed doręczeniem protokołu podmiotowi kontrolowanemu inspektor kierujący zespołem inspekcyjnym podpisuje oba egzemplarze protokołu kontroli.

5. Do doręczenia protokołu kontroli działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji lub działalności agencyjnej odpowiednio stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące doręczeń, z zastrzeżeniem, że organ nadzoru może uznać protokół za doręczony w przypadku, gdy podmiot kontrolowany uchyla się od odebrania protokołu.

6. Osoba upoważniona potwierdza odbiór protokołu kontroli na jednym egzemplarzu protokołu podpisanym przez inspektora kierującego zespołem inspekcyjnym. Osoby te parafują każdą stronę protokołu.

7. Jeżeli zakład ubezpieczeń odmawia lub uchyla się od odebrania protokołu kontroli, organ nadzoru wzywa go na piśmie do odebrania protokołu, wyznaczając termin nie krótszy niż 7 dni do dokonania tej czynności. W przypadku bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu protokół uważa się za doręczony z upływem ostatniego dnia tego terminu.

Art. 78. 1. Po podpisaniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Oczywiście omyłki pisarskie prostuje inspektor kierujący zespołem inspekcyjnym, parafując sprostowania. Organ nadzoru o sprostowaniu oczywistych omyłek pisarskich informuje pisemnie podmiot kontrolowany.

Art. 79. 1. W terminie 14 dni od dnia podpisania protokołu kontroli podmiot kontrolowany może zgłosić organowi nadzoru pisemne zastrzeżenia i uwagi do treści protokołu oraz wyjaśnienia w sprawach objętych zakresem kontroli.

2. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń organ nadzoru informuje podmiot kontrolowany w terminie 14 dni od dnia doręczenia zastrzeżeń.

3. Informacje o sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń załącza się do protokołu kontroli.

Art. 80. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 81. 1. Organ nadzoru publikuje na swojej stronie internetowej informacje o zasadach dobra ogólnego mające zastosowanie przy wykonywaniu dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, podlegają aktualizacji.

Art. 82. 1. Organ nadzoru może żądać wyjaśnień i informacji:

- 1) od zakładu ubezpieczeń – dotyczących działalności agencyjnej agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, a także dotyczących przedsiębiorców, o których mowa w art. 3, wykonujących czynności na rzecz danego zakładu ubezpieczeń;
- 2) od agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające – dotyczących ich działalności agencyjnej;
- 3) od brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego – dotyczących ich działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji i gospodarki finansowej.

2. Organ nadzoru może zakazać, w drodze decyzji, zakładowi ubezpieczeń korzystania z usług agenta ubezpieczeniowego, agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające i przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 3, w razie naruszenia przez niego przepisów prawa, niezachowania należytej staranności, o której mowa w art. 355 Kodeksu cywilnego, lub dobrych obyczajów. W takim przypadku zakład ubezpieczeń jest obowiązany niezwłocznie rozwiązać umowę z agentem lub przedsiębiorcą oraz cofnąć mu pełnomocnictwo, o którym mowa odpowiednio w art. 23 ust. 1 lub art. 3 ust. 4.

Art. 83. 1. Organ nadzoru może nałożyć karę pieniężną na zakład ubezpieczeń, o której mowa w art. 362 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w drodze decyzji, jeżeli:

- 1) nie zgłasza do rejestru agentów przedsiębiorcy, z którym zawarł umowę agencyjną;
- 2) nie zgłasza zmian danych objętych wpisem do rejestru agentów;
- 3) nie zwraca się z wnioskiem o wykreślenie z rejestru agentów przedsiębiorcy, z którym rozwiązał umowę agencyjną;
- 4) odmawia udzielenia wyjaśnień i informacji, o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 1.
- 5) narusza zakaz, o którym mowa w art. 82 ust. 2.

2. W razie odmowy udzielenia wyjaśnień i informacji, o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 2, organ nadzoru może nałożyć, w drodze decyzji:

- 1) na członka zarządu lub prokurenta agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające będącego osobą prawną, a w przypadku agenta będącego spółką nieposiadającą osobowości prawnej na członka zarządu wspólnika będącego

osobą prawną – karę pieniężną do wysokości dziesięciokrotnego ostatnio ogłoszonego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw;

- 2) na agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające będących osobą prawną - karę pieniężną do wysokości trzykrotnej prowizji uzyskanej za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary, a w przypadku gdy nie uzyskał prowizji lub nie przekazał informacji o wysokości uzyskanej prowizji – do wysokości 100 000 złotych;
- 3) na agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające będącego osobą fizyczną, a w przypadku agenta będącego spółką nieposiadającą osobowości prawnej na wspólnika będącego osobą fizyczną - karę pieniężną do wysokości dziesięciokrotnego ostatnio ogłoszonego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

3. W razie odmowy udzielenia wyjaśnień i informacji, o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 3, organ nadzoru może nałożyć, w drodze decyzji:

- 1) na członka zarządu lub prokurenta brokera ubezpieczeniowego będącego osobą prawną – karę pieniężną do wysokości dziesięciokrotnego ostatnio ogłoszonego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw;
- 2) na brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego będących osobą prawną - karę pieniężną do wysokości trzykrotnej prowizji uzyskanej za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary, a w przypadku gdy nie uzyskał prowizji lub nie przekazał informacji o wysokości uzyskanej prowizji – do wysokości 100 000 złotych;
- 3) na brokera ubezpieczeniowego i brokera reasekuracyjnego będącego osobą fizyczną - karę pieniężną do wysokości dziesięciokrotnego ostatnio ogłoszonego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

Art. 84. W przypadku uzyskania przez pośrednika ubezpieczeniowego wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych z naruszeniem przepisów ustawy organ nadzoru może, w drodze decyzji, wykreślić pośrednika ubezpieczeniowego z rejestru.

Art. 85. 1. Organ nadzoru może, w drodze decyzji, zobowiązać dystrybutora ubezpieczeń i dystrybutora reasekuracji do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowania działalności dystrybutora do przepisów prawa, w przypadku:

- 1) naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 8-13, art. 24 ust. 1 pkt 2-6 oraz ust. 2-5, art. 25, oraz art. 34 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-8 oraz ust. 2 i 3;

- 2) naruszenia obowiązków określonych w ustawie w zakresie dystrybucji umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 3) naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 14, art. 21 ust. 1 pkt 3, art. 22 ust.3 i 4, art. 30 ust. 1 i art. 36 ust. 4 pkt 1 lit. c;
- 4) uzyskania z naruszeniem przepisów ustawy wpisu do rejestru pośredników ubezpieczeniowych;
- 5) innego naruszenia obowiązków określonych w ustawie.

2. Przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 1, organ nadzoru może wydawać zalecenia w stosunku do dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji odpowiedzialnego za dokonanie naruszenia.

Art. 86. 1. Jeżeli w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości, o których mowa w art. 85 ust. 1 pkt 1 i 2, dystrybutor ubezpieczeń nie wykonają w wyznaczonym terminie decyzji, o której mowa w art. 85 ust. 1, organ nadzoru może, w drodze decyzji:

- 1) wydać publiczne oświadczenie wskazujące osobę lub przedsiębiorcę odpowiedzialnego za naruszenie prawa oraz charakter tego naruszenia;
- 2) nakazać zaprzestanie naruszania prawa oraz powstrzymanie się od jego ponownego naruszania;
- 3) w przypadku dystrybutora ubezpieczeń będącego osobą prawną – zawiesić w czynnościach członka zarządu odpowiedzialnego za dokonanie naruszenia prawa, na okres nieprzekraczający 6 miesięcy;
- 4) w przypadku dystrybutora ubezpieczeń będącego osobą prawną – nałożyć karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej:
 - a) 21 827 500 złotych, lub
 - b) 5% rocznych przychodów netto ze sprzedaży towarów i usług oraz operacji finansowych albo – w przypadku zakładu ubezpieczeń – składki przypisanej brutto, na podstawie ostatniego zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego, lub
 - c) dwukrotności kwoty uzyskanych korzyści lub unikniętych strat w wyniku naruszenia, jeżeli możliwe jest ich ustalenie;
- 5) w przypadku dystrybutora ubezpieczeń będącego osobą fizyczną – nałożyć karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej:
 - a) 3 055 850 złotych, lub

b) dwukrotności kwoty uzyskanych korzyści lub unikniętych strat w wyniku naruszenia, jeżeli możliwe jest ich ustalenie;

6) wykreślić z rejestru pośrednika ubezpieczeniowego dokonującego naruszenia prawa.

2. Jeżeli w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości, o których mowa w art. 85 ust. 1 pkt 3–5, dystrybutor ubezpieczeń i dystrybutor reasekuracji nie wykonają w wyznaczonym terminie decyzji, o której mowa w art. 85 ust. 1, organ nadzoru może, w drodze decyzji:

1) nakazać zaprzestanie naruszania prawa oraz powstrzymanie się od jego ponownego naruszania;

2) wykreślić z rejestru pośrednika ubezpieczeniowego dokonującego naruszenia prawa.

3. Zawieszenie w czynnościach, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, polega na wyłączeniu z podejmowania decyzji za dystrybutora ubezpieczeń lub dystrybutora reasekuracji, w tym w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych.

Art. 87. Organ nadzoru, wydając decyzję w przedmiocie nałożenia na zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji i pośrednika ubezpieczeniowego środka, o którym mowa w art. 83, art. 84 i art. 86 ust. 1 i 2, przy wyborze rodzaju i wysokości środka bierze pod uwagę istotne okoliczności, z uwzględnieniem:

1) wagi naruszenia i czasu jego trwania;

2) stopnia odpowiedzialności dystrybutora;

3) sytuacji finansowej dystrybutora, w oparciu o jego wynik finansowy netto wykazany w ostatnim zatwierdzonym rocznym sprawozdaniu finansowym;

4) w przypadku, gdy możliwe jest jej ustalenie – skali uzyskanych korzyści lub unikniętych strat;

5) w przypadku, gdy możliwe jest ich ustalenie – strat poniesionych przez klientów i osoby trzecie w związku z naruszeniem;

6) gotowości dystrybutora do współpracy z organem nadzoru;

7) środków podjętych przez dystrybutora, celem zapobiegnięcia ponownego naruszenia prawa;

8) wcześniejszych naruszeń dokonanych przez danego dystrybutora.

Art. 88. Wpływy z tytułu kar pieniężnych, o których mowa w art. 83 i 86 ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 89. 1. Organ nadzoru niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informację o wydaniu decyzji o nałożeniu na zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji i pośrednika ubezpieczeniowego środka, o których mowa w art. 83, art. 84 i art. 86 ust. 1 i 2.

2. Informacja o decyzji, o której mowa w ust. 1, zawiera następujące dane:

- 1) dane dotyczące ukaranego dystrybutora;
- 2) sposób naruszenia prawa;
- 3) rodzaj i wysokość nałożonego środka.

3. Informacja o decyzji, o której mowa w ust. 1, nie może zawierać danych dotyczących numeru PESEL, numeru paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, a także miejsca zamieszkania.

4. W przypadku gdy jest to niezbędne ze względu na stabilność rynku finansowego, toczące się postępowanie lub gdy organ nadzoru uzna to za nieproporcjonalne, w oparciu o indywidualną ocenę przeprowadzoną w odniesieniu do proporcjonalności opublikowania takich danych, organ nadzoru może odroczyć lub zaniechać ogłoszenia na swojej stronie internetowej informacji o decyzji, o której mowa w ust. 1.

5. Informacje podawane zgodnie z ust. 5 podlegają aktualizacji.

6. O przypadkach, o których mowa w ust. 1, 4 i 5, organ nadzoru informuje EIOPA.

Art. 90. Organ nadzoru corocznie informuje EIOPA o środkach, o których mowa w art. 83, art. 84 i art. 86 ust. 1 i 2.

Rozdział 7

Przepisy karne

Art. 91. 1. Kto wykonuje:

- 1) działalność agencyjną lub działalność, o której mowa w art. 3, z naruszeniem wymogów podejmowania tej działalności określonych w ustawie,
- 2) czynności agencyjne, nie będąc do tego upoważnionym,
- 3) działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji bez wymaganego zezwolenia,
- 4) czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, nie będąc do tego upoważnionym

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 pkt 1 i 3, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 92. 1. Kto, nie będąc pośrednikiem ubezpieczeniowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z art. 44 ust. 1 i 2, używa określeń wskazujących na wykonywanie dystrybucji ubezpieczeń lub dystrybucji reasekuracji w nazwie, reklamie lub do oznaczania własnej działalności gospodarczej podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do roku.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 93. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 477) w art. 17 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Komisja udziela informacji właściwym organom innych niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich Unii Europejskiej oraz może występować o udzielenie informacji do tych organów w sprawach dystrybucji ubezpieczeń i dystrybucji reasekuracji, w szczególności dotyczących nałożonych na dystrybutora ubezpieczeń i dystrybutora reasekuracji środków, o których mowa w art. 83 i art.85 ust. 1 i 2 ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...), wykreślenia dystrybutora ubezpieczeń i dystrybutora reasekuracji z rejestru pośredników ubezpieczeniowych oraz informacji w zakresie art. 12 oraz 21 ust. 1 pkt 3 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.”.

Art. 94. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1450 oraz z 2015 r. poz. 1844 i 1893) po art. 6a dodaje się art. 6b i art. 6c w brzmieniu:

„Art. 6b. 1. Pośrednik ubezpieczeniowy wykonując czynności agencyjne albo czynności brokerskie w zakresie umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, postępuje uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie, zgodnie z najlepiej pojętym interesem osób poszukujących ochrony ubezpieczeniowej lub klientów.

2. Pośrednik ubezpieczeniowy przekazuje wszystkie informacje w zakresie umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w tym informacje o charakterze reklamowym i

marketingowym, poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej lub klientowi w sposób jasny, dokładny i zrozumiały.

3. Informacje o charakterze reklamowym lub marketingowym są wyraźnie oznaczone.

Art. 6c. 1. Pośrednik ubezpieczeniowy wykonując czynności agencyjne albo czynności brokerskie w zakresie umów ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, posiada rozwiązania organizacyjne służące zapobieganiu konfliktom interesów, tak aby nie miały one negatywnego wpływu na interesy klientów.

2. Pośrednik ubezpieczeniowy podejmuje działania w celu identyfikacji konfliktu interesów między nim, w tym członkami zarządu, prokurentem i pracownikiem albo inną powiązaną z nimi osobą, a jego klientami, lub też między klientami powstające w trakcie wykonywania czynności agencyjnych albo czynności brokerskich w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

3. Jeżeli rozwiązania organizacyjne, o których mowa w ust. 1, nie są wystarczające, aby zapewnić uniknięcie ryzyka naruszenia interesów klienta, pośrednik ubezpieczeniowy przed zawarciem umowy ubezpieczenia ujawnia poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej ogólny charakter lub źródła konfliktu interesów."

Art. 95. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) nadzór ubezpieczeniowy, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 615 i 1948), zwanej dalej "ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej", ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...), ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2016 r. poz. 792 i 2181);";

2) w art. 6 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) określone w ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawie - Prawo bankowe, ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawie o działalności ubezpieczeniowej i

reasekuracyjnej, ustawie z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego, ustawie o funduszach inwestycyjnych, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych oraz ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,";

3) w art. 6b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Komisja podaje do publicznej wiadomości informację o złożeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 215 i art. 216 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, art. 171 ust. 1-3 ustawy - Prawo bankowe, art. 56a i art. 57 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, art. 430 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, art. 91 i art. 92 ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń, art. 50 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, art. 40 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego, art. 287 i art. 290-296 ustawy o funduszach inwestycyjnych, art. 178 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, art. 99 i art. 99a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych lub art. 150 i art. 151 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych. Komisja może podać do publicznej wiadomości informację o karze pieniężnej nałożonej na dostawcę usług płatniczych w związku z niewypełnianiem przez niego obowiązków wynikających z art. 20a, art. 32b-32d, art. 59ia-59ie, art. 59ig, art. 59ih oraz art. 59ij-59is ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, chyba że ujawnienie informacji stanowić może poważne zagrożenie dla rynku finansowego lub może wyrządzić nieproporcjonalną szkodę."

Art. 96. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1910 i poz. 1997 oraz z 2017 r. poz. 85 i poz. 245) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Celem kas jest gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków, udzielanie im pożyczek i kredytów, przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń finansowych oraz wykonywanie dystrybucji ubezpieczeń na zasadach określonych w ustawie z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 97. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 892 i 1823) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 1 lit. d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:
„e) poszukującego ochrony ubezpieczeniowej lub klienta pośrednika ubezpieczeniowego w rozumieniu ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...);”;
- 2) w art. 2 w pkt 3 lit. i średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. j w brzmieniu:
„j) pośrednika ubezpieczeniowego, w rozumieniu ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń;”;
- 3) w art. 24 w ust. 1 pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) organizacji konsumenckich w zakresie dystrybucji ubezpieczeń w rozumieniu ustawy z dnia ... o dystrybucji ubezpieczeń.”.

Art. 98. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 i z 2016 r. poz. 615) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4:
 - a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

”5. Czynnościami bezpośrednio związanymi z działalnością reasekuracyjną są w szczególności czynności wykonywane w zakresie doradztwa statystycznego, doradztwa aktuarialnego, analizy ryzyka, badań na rzecz klientów, lokowania środków zakładu reasekuracji, zapobiegania powstawaniu lub zmniejszenia skutków wypadków ubezpieczeniowych lub finansowanie tych działań z funduszu prewencyjnego, a także czynności związane z dystrybucją reasekuracji, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia... o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej "ustawą o dystrybucji ubezpieczeń".”.
 - b) w ust. 7 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) zawieranie umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub zlecenie ich zawierania uprawnionym pośrednikom ubezpieczeniowym w rozumieniu ustawy o dystrybucji ubezpieczeń;
 - 2) zawieranie umów reasekuracji lub zlecenie ich zawierania brokerom reasekuracyjnym w rozumieniu ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, a także wykonywanie tych umów, w zakresie cedowania ryzyka z umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych (reasekuracja bierna);”
- c) w ust. 9 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem do dodaje pkt 5 w brzmieniu:
- „5) wykonywanie czynności związanych z dystrybucją ubezpieczeń, o których mowa w art. 5 ust. 4 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.”;
- 2) w art. 18 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:
- „4. Przed przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego, o której mowa w ust. 3, ubezpieczający przekazuje poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej informacje o:
- 1) firmie zakładu ubezpieczeń oraz adresie jego siedziby;
 - 2) charakterze wynagrodzenia, w rozumieniu ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, otrzymywanego w związku z proponowanym przystąpieniem do umowy ubezpieczenia grupowego;
 - 3) możliwości złożenia reklamacji, wniesienia skargi oraz pozasądowego rozwiązywania sporów.
5. Do ubezpieczającego w zakresie umów ubezpieczenia grupowego, o których mowa w ust. 3, stosuje się art. 8 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.”;
- 3) w art. 20:
- a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku gdy zakład ubezpieczeń zobowiązał się do przekazywania, w określonych okresach, oceny, o której mowa w art. 22 ust. 2 pkt 7, informacja, o której mowa w ust. 3, zawiera również ocenę odpowiedności umowy ubezpieczenia na życie, jeżeli jest związana z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, do potrzeb ubezpieczającego.”;
 - b) w ust. 6 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) niezwłocznie po ich przekazaniu przez zakład ubezpieczeń ubezpieczającemu – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 3-4”;

4) w art. 21 po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. Informacje, o których mowa w ust. 3-5, przed zawarciem umowy ubezpieczenia, zakład ubezpieczeń przekazuje ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu na piśmie lub, jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku.

5b. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia za pomocą środków porozumiewania się na odległość, które uniemożliwiają uprzednie dostarczenie informacji, o których mowa w ust. 3-5, zakład ubezpieczeń może je przekazać ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu na piśmie lub, jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku niezwłocznie po zawarciu umowy ubezpieczenia, jeżeli:

- 1) ubezpieczający lub ubezpieczony wyraził zgodę na otrzymanie tych informacji niezwłocznie po zawarciu umowy oraz
- 2) zakład ubezpieczeń umożliwił ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu późniejsze zawarcie umowy, aby mógł on otrzymać te informacje przed takim zawarciem umowy.

5c. W przypadku, o którym mowa w ust. 5b, ubezpieczający lub ubezpieczony może odstąpić od umowy ubezpieczenia bez podania przyczyn, składając oświadczenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia potwierdzenia otrzymania informacji, o których mowa w ust. 3-5. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane. Ubezpieczający lub ubezpieczony nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od umowy ubezpieczenia.";

5) w art. 22 w ust. 2 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) informację, czy zakład ubezpieczeń będzie przekazywał ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu, w określonych okresach, ocenę odpowiedniości ubezpieczenia do jego potrzeb.”;

6) po art. 24 dodaje się art. 24a i art. 24b w brzmieniu:

"Art. 24a. 1. Zakład ubezpieczeń bezpośrednio zawierający umowy ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy, postępuje uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie, zgodnie z najlepiej pojętym interesem osób poszukujących ochrony ubezpieczeniowej lub klientów.

2. Zakład ubezpieczeń bezpośrednio zawierający umowy ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy, przekazuje wszystkie informacje dotyczące tych umów, w tym informacje o charakterze reklamowym i marketingowym, poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej lub klientowi w sposób jasny, dokładny i zrozumiały.

3. Informacje o charakterze reklamowym lub marketingowym są wyraźnie oznaczone.

Art. 24b. 1. Zakład ubezpieczeń bezpośrednio zawierający umowy ubezpieczenia, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy, posiada rozwiązania organizacyjne służące zapobieganiu konfliktom interesów, tak aby nie miały one negatywnego wpływu na interesy klientów.

2. Zakład ubezpieczeń podejmuje działania w celu identyfikacji konfliktu interesów między nim, w tym członkami zarządu, prokurentem, pracownikiem, pośrednikiem ubezpieczeniowym albo inną powiązaną z nimi osobą, a jego klientami, lub też między klientami powstające w trakcie wykonywania czynności związanych z bezpośrednim zawarciem umowy ubezpieczenia, o której mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy.

3. Jeżeli rozwiązania organizacyjne, o których mowa w ust. 1, nie są wystarczające, aby zapewnić uniknięcie ryzyka naruszenia interesów klienta, zakład ubezpieczeń przed zawarciem umowy ubezpieczenia ujawnia poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej ogólny charakter lub źródła konfliktu interesów.";

7) art. 30 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 30. 1. Zawiadomienia i oświadczenia składane w związku z zawartą umową ubezpieczenia lub umową gwarancji ubezpieczeniowej agentowi ubezpieczeniowemu i agentowi oferującemu ubezpieczenia uzupełniające w rozumieniu ustawy o dystrybucji ubezpieczeń uznaje się za złożone zakładowi ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent działa, o ile zostały złożone na piśmie lub na innym trwałym nośniku.

2. Zakład ubezpieczeń nie może wyłączyć ani ograniczyć upoważnienia agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające do odbierania zawiadomień i oświadczeń, o których mowa w ust. 1.";

8) w art. 46:

a) w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

- „5) spełniania obowiązków, o których mowa w art. 14 i art. 21 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, przez osoby, przy pomocy których zakład ubezpieczeń wykonuje czynności związane z dystrybucją ubezpieczeń oraz czynności agencyjne;
- 6) spełniania obowiązków, o których mowa w art. 14 i art. 21 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, przez osoby, przy pomocy których zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji wykonuje czynności związane z dystrybucją reasekuracji.”,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie
- „2. Zasady, o których mowa w ust. 1, określają również:
- 1) stanowiska nadzorujące w zakładzie ubezpieczeń lub zakładzie reasekuracji inne kluczowe funkcje, w tym co najmniej funkcje należące do systemu zarządzania;
 - 2) stanowisko odpowiedzialne za wprowadzenie w życie zasad, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6.”.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe

Art. 99. 1. Zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji udzielone lub zachowane w mocy na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 105 ust. 1 pozostają w mocy.

2. Osoby, które przed dniem wejścia w życie ustawy zdały egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, a nie wystąpiły o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej, mogą wystąpić o takie zezwolenie bez konieczności ponownego zdawania egzaminu, jeżeli spełniają warunki określone w ustawie, oraz mogą wykonywać czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji przy pomocy osób fizycznych, o których mowa w art. 31.

Art. 100. Do postępowań wszczętych na podstawie ustawy uchylanej w art. 105 ust. 1 i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy ustawy, w zakresie, w jakim ustawa, w takich samych sprawach jak te, w których postępowania wszczęto, uprawnia organ nadzoru do wydawania decyzji lub aktów zawierających takie same rozstrzygnięcia, jak decyzje lub akty, które mogłyby być wydane na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 105 ust. 1.

Art. 101. 1. Rejestr pośredników ubezpieczeniowych prowadzony na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 105 ust. 1 staje się rejestrem pośredników ubezpieczeniowych w rozumieniu ustawy.

2. Organ nadzoru może prowadzić rejestr pośredników ubezpieczeniowych w systemie informatycznym nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2019 r.

3. Organ nadzoru zapewni pełną funkcjonalność rejestru pośredników ubezpieczeniowych w zakresie danych, o których mowa w art. 57 ust. 2 pkt 8-10 i art. 61 ust. 2 pkt 8-10, nie później niż do dnia 31 grudnia 2019 r.

Art. 102. Pracownicy zakładu ubezpieczeń wykonujący czynności dystrybucyjne zakładu ubezpieczeń oraz pracownicy zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji wykonujący czynności dystrybucyjne zakładu reasekuracji spełnią warunek, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 5, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 103. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9 ust. 2, art. 11 ust. 8, art. 22 ust. 4, art. 28 ust. 6, art. 36 ust. 6, art. 37 ust. 7, art. 39 ust. 4, art. 46 ust. 4 ustawy uchylanej w art. 100 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 21 ust. 4, art. 22 ust. 14, art. 30 ust. 4, art. 36 ust. 12, art. 54 ust. 10, art. 56 ust. 4 i art. 63 ust. 4, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 104. 1. Komisja Egzaminacyjna dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych utworzona na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 105 ust. 1 staje się Komisją.

2. Osoby wchodzące w skład Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych w dniu wejścia w życie ustawy zachowują swoje funkcje do czasu ich odwołania przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, na wniosek organu nadzoru.

Rozdział 10

Przepisy końcowe

Art. 105. 1. Traci moc ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1450 oraz z 2015 r. poz. 1844 i 1893).

2. Traci moc art. 24a i 24b ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 i z 2016 r. poz. 615).

Art. 106. Ustawa wchodzi w życie z dniem 23 lutego 2018 r., z wyjątkiem art. 94 i art. 98 pkt 6, które wchodzi w życie z dniem 3 stycznia 2018 r.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM, LEGISLACYJNYM
I REDAKCYJNYM

Monika Studzińska - Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów
/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Załącznik do ustawy z dnia ... (Dz.
U. poz. ...)

ZAKRES TEMATYCZNY SZKOLEŃ ZAWODOWYCH

Część 1.

Ubezpieczenia na życie, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

- 1) umowy ubezpieczenia, w tym znajomość warunków, świadczeń gwarantowanych i ryzyk dodatkowych;
- 2) organizacja systemu emerytalnego i świadczeń gwarantowanych;
- 3) podstawowe obowiązujące przepisy regulujące dystrybucję ubezpieczeń, w tym z zakresu prawa ochrony konsumentów, ochrony danych osobowych, zapobiegania praniu pieniędzy, prawa podatkowego oraz zabezpieczenia społecznego i prawa pracy;
- 4) rynek ubezpieczeń i inne rynki finansowe;
- 5) obsługa skarg i reklamacji;
- 6) ocena potrzeb klienta;
- 7) zarządzanie konfliktami interesów;
- 8) standardy etyki zawodowej;
- 9) podstawowe zagadnienia finansowe.

Część 2.

Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe, o których mowa w dziale II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

- 1) umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej, w tym znajomość warunków, świadczeń gwarantowanych i ryzyk dodatkowych;
- 2) podstawowe obowiązujące przepisy regulujące dystrybucję ubezpieczeń, w tym z zakresu prawa ochrony konsumentów, ochrony danych osobowych, prawa podatkowego oraz zabezpieczenia społecznego i prawa pracy;
- 3) obsługa roszczeń;
- 4) obsługa skarg i reklamacji;
- 5) ocena potrzeb klienta;
- 6) rynek ubezpieczeń;
- 7) standardy etyki zawodowej;
- 8) podstawowe zagadnienia finansowe.

Część 3.

Ubezpieczenia na życie, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

- 1) ubezpieczenia na życie, o których mowa w grupie 3 działu I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w tym warunki umów ubezpieczenia, wysokość składek, tytuły i wysokość pobieranych opłat oraz świadczenia gwarantowane i niegwarantowane;
- 2) zalety i wady różnych wariantów inwestycyjnych dla ubezpieczających lub ubezpieczonych;
- 3) ryzyko finansowe ponoszone przez ubezpieczających lub ubezpieczonych;
- 4) umowy ubezpieczenia obejmujące ryzyko śmierci oraz inne produkty oszczędnościowe;
- 5) organizacja systemu emerytalnego i świadczeń gwarantowanych;
- 6) minimalna niezbędna znajomość obowiązujących przepisów dotyczących dystrybucji ubezpieczeń, w tym z zakresu prawa ochrony konsumentów, ochrony danych osobowych, zapobiegania praniu pieniędzy i prawa podatkowego;
- 7) rynek ubezpieczeń i rynek produktów oszczędnościowych;
- 8) obsługa skarg i reklamacji;
- 9) ocena potrzeb klienta;
- 10) zarządzanie konfliktami interesów;
- 11) standardy etyki zawodowej;
- 12) podstawowe zagadnienia finansowe.

Część 4.

Reasekuracja ubezpieczeń

- 1) funkcje reasekuracji;
- 2) rodzaje umów reasekuracji:
 - a) umowy reasekuracji obligatoryjnej i reasekuracji fakultatywnej,
 - b) umowy reasekuracji proporcjonalnej i reasekuracji nieproporcjonalnej,
 - c) umowy reasekuracji finansowej w ubezpieczeniach na życie;
- 3) zalety i wady poszczególnych rodzajów umów reasekuracji;
- 4) podstawowe warunki umów reasekuracji:
 - a) zachówek, priorytet i limit umowy reasekuracyjnej,
 - b) składka reasekuracyjna,

- c) klauzula szkodowa i inne klauzule w umowach reasekuracji,
 - d) okres obowiązywania umów reasekuracji,
 - e) możliwość wznowienia umów reasekuracji nieproporcjonalnej,
 - f) prowizje reasekuracyjne i udziały cedentów w zyskach,
 - g) rozliczenia umów reasekuracji,
 - h) wyłączenia w umowach reasekuracji,
 - i) wypowiedzenie umów reasekuracji;
- 5) rola brokerów reasekuracyjnych w zawieraniu i wykonywaniu umów reasekuracji;
 - 6) standardy etyki zawodowej;
 - 7) zagadnienia finansowe w umowach reasekuracji